

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Přestupky na úseku majetku

Marcela Kačorová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Marcela Kačorová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Přestupky na úseku majetku

Název anglicky

The violations at the Department of properties"

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zmapování právní úpravy přestupků s bližším zaměřením na přestupky proti majetku. V praktické části rozbor přestupků proti majetku evidovaných na Obvodním oddělení Javorník v součinnosti s Přestupkovou komisí při Městském úřadu Javorník a uvedené kazuistiky z vybraných, již projednaných, přestupků.

Metodika

- analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce
- získání podkladů pro praktickou část práce
- vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Doporučený rozsah práce30 40 stran

Doporučené zdroje informací

Černý, J., Horzinková, E., Kučerová, H.: Přestupkové řízení. 12. aktualizované vydání

Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M.: Přestupkové řízení. 17. aktualizované vydání. Linde, Praha 2011

Další literatura po dohodě s vedoucí práce.

Horzinková E., Čechmánek B., Přestupky a správní trestání, 4. dopl.

HORZINKOVÁ, Eva a Břetislav ČECHMÁNEK. Přestupky a správní trestání. 4. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2008.

Ostatní stanoviska, nařízení a metodiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, v platném znění.

Vantuch, P.: Trestní zákoník komentářem. 1. vydání

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění.

Zákon č. 273/2008 Sb., o policii ČR v platném znění

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská

Elektronicky schváleno dne 18. 8. 2014**JUDr. Jana Borská**

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014**Ing. Martin Pelikán, Ph.D.**

Děkan

V Praze dne 03. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Přestupky na úseku majetku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. března 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské za odborné vedení a cenné rady při zpracování této bakalářské práce a dále Mgr. Romanu Doleželovi za odbornou pomoc a trpělivost.

Přestupky na úseku majetku

The violations at the Department of properties

Souhrn

Bakalářská práce pojednává o problematice přestupkového řízení zejména na úseku přestupků proti majetku a o následné spolupráci mezi policejním a správním orgánem v rámci přijetí a oznamování přestupků.

Úvodní část je zaměřena na vymezení základních pojmů zákona o přestupcích, vymezení skutkových podstat přestupků proti majetku s korespondujícími trestnými činy, zachycení procesních úkonů řízení o přestupcích, způsobů ukončení řízení a popis jednotlivých druhů sankcí. Praktická část se zabývá analýzou přestupků evidovaných orgánem policie konkrétně Obvodním oddělením Javorník, a rozбором přestupků přijatých správním orgánem v tomto případě přestupkovou komisí při Městském úřadu Javorník za časové období let 2009 až 2014.

Summary

This bachelor thesis deals with the issues of the offence proceedings in the field of offences against property and it describes the following cooperation between the police and administrative body under the terms of the admission and announcement of the offences.

The introduction part is focused on defining the basic terms of the offence law, recording the procedural acts of offence proceedings, listing the ways of ending the procedure and describing the particular sanctions. Then, it presents a specification of the factual subject matter of the offences against property together with corresponding criminal acts. The practical part inquires into the analysis of the offences in the evidence of the police authority, to be specific in the police district of Javornik. It analyzes the offences accepted by the administrative body, in this case it is the offence committee of the municipal authority of Javornik during the year 2009 to 2014.

Klíčová slova: komise, majetek, pachatel, policie, právo, přestupek, řízení, sankce, škoda, trestný čin

Keywords: commission property, offender, police, justice, offense proceedings, penalties, damage, criminal offense

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl a metodika.....	11
2.1. Cíl.....	11
2.2. Metodika.....	11
3. Teoretická část.....	14
3.1. Základní ustanovení přestupku.....	14
3.2. Skutková podstata přestupku.....	14
3.2.1. Objekt.....	14
3.2.2. Objektivní stránka.....	15
3.2.3. Subjekt.....	15
3.2.4. Subjektivní stránka.....	15
3.3. Okolnosti vylučující protiprávnost.....	16
3.3.1. Nutná obrana.....	16
3.3.2. Krajiná nouze.....	17
3.4. Působnost zákona o přestupcích.....	17
3.4.1. Časová působnost.....	17
3.4.2. Místní působnost.....	18
3.5. Sankce.....	18
3.6. Ochranná opatření.....	20
3.6.1. Omezující opatření.....	20
3.6.2. Zabrání věci.....	21
3.7. Přestupky proti majetku.....	21
3.7.1. Krádež, Zpronevěra, Podvod, Poškození cizí věci.....	22
3.7.1.1. Korespondující trestné činy.....	23
3.7.2. Neoprávněné užívání cizí věci a přisvojení cizí věci.....	24
3.7.2.1. Korespondující trestné činy.....	25
3.7.3. Podílňictví.....	25
3.7.3.1. Korespondující trestné činy.....	26
3.8. Řízení o přestupcích.....	26
3.8.1. Orgán policie.....	27
3.8.2. Správní orgán.....	27

3.8.3. Přípravné řízení	28
3.8.4. Formy ukončení řízení v I. stupni	29
3.8.5. Zvláštní druhy řízení	31
4. Praktická část	32
4.1. Obvodní oddělení policie Javorník	32
4.1.1. Přestupky evidované na Obvodním oddělení Javorník v letech 2009-2014	33
4.1.2. Způsoby vyřízení přestupků na Obvodním oddělení Javorník.....	35
4.1.3. Přestupky proti majetku evidované za jednotlivá období	37
4.2. Správní orgán při Městském úřadu Javorník.....	39
4.2.1. Způsoby vyřízení přestupků na přestupkové komisi při MěÚ Javorník	40
4.2.2. Úspěšnost vymáhání uložených sankcí přestupkovou komisí Javorník.....	41
4.3. Rozhovor s předsedou přestupkové komise	42
5. Výsledky a zhodnocení.....	44
6. Závěr	46
7. Seznam použitých zdrojů.....	49
8. Seznam grafů a tabulek.....	51
9. Seznam příloh	51

Seznam použitých zkratk:

ETŘ	evidence trestního řízení
PČR	policie české republiky
OOP	obvodní oddělení policie
MěÚ	městský úřad
PK	přestupková komise

1. Úvod

Dodržovat zákony a jiné právní předpisy a respektovat práva spoluobčanů je obecnou povinností všech občanů. Zákon o přestupcích ukládá správním orgánům vést občany k jejich plnění, především pak k plnění těch povinností, jejichž nedodržování ztěžuje úkoly státní správy a územní samosprávy, ruší veřejný pořádek, občanské soužití či majetková a vlastnická práva. Odpovědnost za přestupky je tak důležitým ochranným institutem plnění úkolů státní správy a územní samosprávy, na úseku ochrany veřejného pořádku, občanského soužití a majetku. Jde o institut vysoce frekventovaný, který dopadá na nemalý počet občanů. Přestupkové právo je relativně rozsáhlý a složitý úsek právního řádu, jehož základním pramenem je zákon o přestupcích. Ten však není jeho úplnou kodifikací, neboť ustanovení o přestupcích jsou obsažena v řadě dalších zákonů. Vést občany k dodržování těchto povinností je obecně uloženo všem správním orgánům, ale jednotlivé orgány ho plní diferenciovaně v rámci své působnosti a pravomoci.

Významnou roli v tomto procesu mimo jiných subjektů mají i orgány Policie České republiky a to formou institutu součinnosti se správními orgány vyřizujícími přestupky. V tomto směru mají orgány Policie České republiky za úkol plnit vůči správním orgánům oznamovací povinnost o jednáních majících znaky přestupků, pokud se o nich dozví a pokud by samy nebyly příslušny k jejich projednávání. Zákon pak vymezuje poměrně široký okruh přestupků, u nichž mají orgány policie povinnost provést před podáním oznámení příslušnému správnímu orgánu nezbytná šetření ke zjištění podezřelé osoby a zajištění důkazních prostředků.

Do tohoto širokého okruhu přestupků patří mimo veřejného pořádku, občanského soužití s újmou na zdraví, bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a dalších, i přestupky proti majetku, které byly zvoleny z několika důvodů jako téma bakalářské práce. Převážná část pracovní náplně autora práce tvoří činnost na úseku odhalování přestupků, šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku, zajišťování důkazních prostředků, oznamování a odevzdávání přestupků, či jejich projednávání v blokovém řízení. Přestupky proti majetku tvoří stěžejní náplň práce v této oblasti, nejen jejich kvantitou a požadavcích kladených na precizní provedení procesních úkonů v rámci nezbytného šetření, ale i s ohledem na množství korespondujících trestných činů a s tím spojená specifika těchto přestupků.

2. Cíl a metodika

2.1. Cíl

Cílem práce bude zpracování problematiky řízení o přestupcích zejména na úseku přestupků proti majetku, a to z pohledu příslušníka Policie ČR při evidování a oznamování přestupků, jakožto převažující náplní práce pořádkové policie v rámci přestupkového jednání a následně spolupráci a součinnost s konkrétním správním orgánem, v tomto případě s komisí pro projednávání přestupků při Městském úřadu Javorník. Dílčím cílem bude vymezení pojmů přestupkového jednání se zaměřením na definici přestupků proti majetku, tedy veškerá jednání, ohrožující vlastnická a majetková práva a ochrana před jejich úmyslným poškozováním, včetně korespondujících trestných činů.

Cílem praktické části bude rozbor sledovaných ukazatelů v řízení o přestupcích s důrazem na problematiku přestupků proti majetku u Obvodního oddělení policie Javorník, jakož i rozbor ukazatelů ze strany přestupkové komise zřízené při Městském úřadu v Javorníku. Analýza bude provedena v časovém období 2009 až 2014.

2.2. Metodika

V empirické části práce budou vyhledány a získány potřebné podklady a důležité informace formou shromáždění souvisejících zákonů a dalších právních předpisů. Ke stěžejním pramenům bude patřit zvláště přestupkový zákon s komentářem JUDr. Mgr. Luboše Jemelky, přestupkové řízení s komentářem – příručka pro praxi přestupkových orgánů JUDr. Jana Černého, a dále pak správní řád s komentářem JUDr. Josefa Vedrala a trestní zákoník s komentářem JUDr. Pavla Vantuchy. Následně budou veškeré získané informace nastudovány a selektovány dle klíčových znaků za účelem výběru potřebných informací, které povedou k dosažení cílů. Následovat bude podrobná analýza setříděných dat, které budou uspořádány do logické posloupnosti, budou objasněny jednotlivé pojmy, zákonné procesy a postupy řízení o přestupcích.

Bakalářská práce bude založena především na kvantitativních výzkumných metodách, které budou vycházet ze sekundárních dat. V práci bude však užito kvalitativního výzkumu, jehož nástrojem bude rozhovor. Praktická část bude rozdělena do tří kapitol. V první kapitole budou uvedena data získaná z informačního systému ETR orgánu policie. Ve druhé kapitole pak budou užita data ze systémů přestupkové komise

Javorník a údaje zjištěné z Městského úřadu Javorník. Veškerá nashromážděná sekundární data získaná z informačních systémů budou následně analyzována, tříděna, sestavována dle časového a skutkového hlediska a zpracována statistickou metodou, jež je využívána v kvantitativním výzkumu a bude spojena se sumarizací do přehledných tabulek a grafů. Vyhodnocení bude provedeno na základě obecných statistických metod zejména procentuálním vyjádřením hodnot a analýzy periodických časových řad prostřednictvím sezónní složky. Bude zvolena časová řada založená na množině pozorování kvantitativních charakteristik uspořádaná z časového hlediska a bude sloužit pro základní analýzu dynamiky hromadných jevů. Sezónnost časových řad popisuje periodické změny, které se odehrávají v rámci jednoho kalendářního roku. Nejčastěji je pozorována u čtvrtletních a měsíčních řad. V této práci budou data vyhodnocena ve čtvrtletních časových řadách pomocí ročního průměru, a to z důvodu lepší orientace ze získaných výsledků. Analýza dat zanesených v tabulkách bude prováděna prostřednictvím programu EXCEL A WORD. K zobrazení hodnot a výsledků budou využity především sloupcové grafy. Ve třetí kapitole bude užito kvalitativního výzkumu, a to metodou moderovaného rozhovoru tzv. interview, který povede autor práce s předsedou přestupkové komise. Rozhovor se řadí mezi explorativní metody, kde můžeme pozorovat čtyři rozdílná stádia: úvod, vzestup, dosažení cíle a závěr. Tazatel vysvětlí dotazovanému, jak bude rozhovor probíhat a informuje ho o účelu práce, kterou dělá a získá souhlas s provedením interview. Je nutné zvolit z několika typů otázek, které musí být formulovány tak, aby jim dotazovaný porozuměl. V této práci bude zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru, která je nejrozšířenější podobou metody interview. Jedná se o typ rozhovoru s předem daným tématem s volně přidruženými otázkami, kdy jejich pořadí či formulace může být v průběhu rozhovoru pozměněna. Bude vytvořeno schéma, které bude představovat okruh otevřených otázek. Za účelem zjištění názoru předsedy přestupkové komise na současný stav dané problematiky, byly autorem práce položeny následující otázky: Jak dlouho jste předsedou správního orgánu a jak jste k této funkci přišel? Jaké jsou Vaše dosavadní zkušenosti, či postřehy na úseku tohoto odvětví správního řízení? Co Vás při nástupu do funkce nejvíce překvapilo? Kolik přestupků projedná průměrně v rámci kalendářního roku Váš správní orgán? Vezmeme-li v úvahu sociologické jevy tohoto regionu, dá se nějakým způsobem paušalizovat, z jakých skupin se nejvíce rekrutují Vaši „klienti“? Jaké procento podání činí přestupky oznámené Policií ČR ve srovnání s dalšími podněty k zahájení řízení? Které

přestupky jsou v rámci řízení Vašeho orgánu nejfrekventovanější? K jaké sankci je v rámci řízení přistupováno nejčastěji a proč? Jaké máte zkušenosti s vymahatelností sankcí, zejména pak s vymahatelností v blokovém řízení a jak často je využíván institut exekuce při nepeněžním plnění? Jaké procento přestupků končí v odvolacím řízení a museli jste řešit i nějaké stížnosti proti průběhu řízení? Jak často je využíván institut exekuce při nepeněžním plnění? Jaká je spolupráce s orgány policie při oznamování přestupků, kde vidíte rezervy či nedostatky? Co by dle Vašeho názoru usnadnilo či zefektivnilo činnost správních orgánů všeobecně?

V závěru budou vyhodnoceny teoretické poznatky ověřené v praxi za použití výše uvedených metod. Výsledky zkoumání budou metodou syntézy shrnuty tak, aby v souladu s cíli bylo možno vyvodit závěr, tedy dospět ke konkrétním výsledkům, doporučením a návrhům.

3. Teoretická část

3.1. Základní ustanovení přestupku

Neúplnou kodifikací přestupkového práva je zákon o přestupcích, který ve své obecné části v § 2 uvádí definici přestupku jako „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně“.¹ O přestupek se pak nejedná, jde-li o „jiný správní delikt“² postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin“. Tento pojem přestupku je zde uveden jak v pozitivním určení, tedy definice toho co je přestupek, tak i v negativním vymezení, které určuje, kdy se nejedná o přestupek, ale o jiný správní delikt či trestný čin. Taková konstrukce je zvolena, jelikož má přestupek z uvedených deliktů nejnižší stupeň nebezpečnosti pro společnost, čímž se vylučuje dvojí postih za protiprávní jednání.

3.2. Skutková podstata přestupku

„Zákon o přestupcích vymezuje pojem přestupku jeho materiálním znakem (společenská škodlivost) a formálními znaky. Všechny tyto znaky musí být naplněny současně“³ tzv. formálně-materiální pojetí přestupku. V každém individuálním případě se pak hodnotí, zda došlo k naplnění materiálního znaku přestupku, a to s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem. Bohužel není nikde v našem právním řádě vymezen pojem „společenská škodlivost“, zde pak záleží na konkrétních okolnostech daného případu. Formální znaky pak dále dělíme na obecné jako je věk, přičetnost nebo zavinění a na tzv. typové znaky, které jednotlivé přestupky odlišují, charakterizují a individualizují. Zde řadíme objekt, objektivní stránku, subjekt, subjektivní stránku.

3.2.1. Objekt

Objektem rozumíme společenské zájmy chráněné právem, jako jsou občanské soužití, dodržování veřejného pořádku nebo zájem na ochraně majetku. Objekt je dále rozlišován na objekt obecný, individuální a druhový.

---

¹ *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

² Např. ustanovení § 157 zákona o pobytu cizinců na území České republiky č. 326/1999 Sb.

³ TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo*. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.

3.2.2. Objektivní stránka

Objektivní stránka přestupku je určena protiprávním jednáním jako aktem volního chování, škodlivým následkem takového jednání a příčinným vztahem mezi jednáním a následkem tzv. kauzální nexus. Pod pojmem jednání je třeba rozumět nejen činnost, tedy konání, ale i nečinnost jelikož některá ustanovení přestupků jsou koncipována tak, že k porušení určité právní povinnosti dochází jejím neplněním či opomenutím.

3.2.3. Subjekt

Subjektem přestupku je osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky přestupku. Zákon o přestupcích definuje subjekt (pachatele) jako fyzickou osobu, která v době spáchání přestupku dovršila patnáctý rok věku a je příčetná. Právní úprava nepřipouští odpovědnost právnických osob, ačkoli svým jednáním naplnily veškeré znaky přestupku. V tomto případě je pak odpovědná osoba, která za právnickou osobu jednala nebo jednat měla.

Na druhé straně nelze uplatnit odpovědnost za přestupky vůči osobám, které požívají výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva a osoby, které pro duševní poruchu nemohly rozpoznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem.

Zákon dále rozlišuje osoby, kterým společnost věnuje zvláštní péči. Jedná o osoby, jež dovršily patnáctý rok věku a nepřekročily osmnáctý. Tyto osoby jsou nazývány mladistvými, na které se vztahuje zvláštní ustanovení § 19 zákona č. 200/1990 Sb. Mladiství jsou za své činy již plně odpovědní, avšak stále se jedná o osoby nezletilé⁴, a jelikož nebyl ještě dokončen jejich fyzický a především rozumový vývoj, tak jsou ve vztahu k těmto osobám modifikována některá ustanovení přestupkového zákona.⁵

3.2.4. Subjektivní stránka

Subjektivní stránka je posledním znakem skutkových podstat přestupku a je představována zejména zaviněním. Zavinění lze definovat jako vnitřní psychický stav

---

⁴ Vyplývá i z ustanovení §§ 8 a 9 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, který stanovuje, že způsobilost fyzické osoby k právním úkonům, tedy v plném rozsahu, vzniká až zletilostí, které osoba nabude dovršením osmnáctého roku věku.

⁵ PEŘINOVÁ, Eva. Správněprávní trestání mladistvých v režimu přestupkového zákona: Správní právo. [online]. s. 6 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-4-11w-perinova-pdf.aspx>.

pachatele k protiprávnímu jednání a jeho následku. V § 3 zákona je uvedeno, že „k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění“⁶.

Přestupek z nedbalosti je definován jako vědomý tedy, že pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit určité následky, avšak spoléhal na to, že je nezpůsobí. Anebo nevědomý, kdy pachatel nevěděl, že je může způsobit, ač vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům to vědět mohl a měl.

Úmyslný přestupek se dělí na přímý tedy, sleduje-li pachatel přestupku svým jednáním určitý právní normou zakázaný účel a nepřímý, kdy si je pachatel vědom, že poruší či ohrozí zájem společnosti, ačkoli přímo nechce, ale v případě, že poruší, byl s tímto srozuměn.

3.3. Okolnosti vylučující protiprávnost

Pokud je, jak uvádí zákon, přestupkem jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájmy společnosti, pak existují okolnosti, které tuto vlastnost jednání vylučují.⁷ Jedná se o nutnou obranu a krajní nouzi.

3.3.1. Nutná obrana

Nutnou obranu zákon definuje takto: „*Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem*“⁸. Z toho plyne, že aby se mohlo jednat o nutnou obranu je třeba naplnění určitých znaků. Útok je veden na zájem chráněný zákonem (jakýkoli zákon), útok hrozí přímo nebo trvá a obrana proti takovému útoku nesmí být zcela zjevně nepřiměřená. Nutnou obranu není možné užít v případě povinnosti plněné zákonem, jako je například služební zákrok policisty.

---

⁶ ustanovení § 3 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích. *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

⁷ TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo*. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.

⁸ ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

3.3.2. Krajiní nouze

Druhou z okolností je pak krajiní nouze. Definice zákona říká „*Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak*“⁹. Tedy jedná se o stav, kdy lze chránit ohrožený zájem jen tak, že se obětuje jiný takový zájem. I zde je pak nutné splnění některých podmínek. Musí se jednat o odvracení nebezpečí, za které lze považovat např. přírodní síly, technické závady, ale i nebezpečí vyvolané člověkem.¹⁰ Toto nebezpečí směřuje proti zájmu chráněnému zákonem (jakýkoli zákon) a hrozí přímo. V krajiní nouzi může jednat kdokoli, tzn. i ta osoba, jejíž zájmy nejsou bezprostředně ohroženy. Zde není na škodu uvést, že v krajiní nouzi není oprávněn jednat ten, kdo je povinen takovéto nebezpečí snášet, tedy např. policista ve službě. Odvrací-li někdo nebezpečí, nesmí způsobit zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil a pokud může takovéto nebezpečí odvrátit jinak, je třeba dát tomuto přednost.¹¹

3.4. Působnost zákona o přestupcích

Působností zákona je označován okruh společenských vztahů, ve kterých se zákon uplatňuje. Zákon o přestupcích upravuje časovou a místní příslušnost¹², doba a místo spáchání jsou však významné i pro jiné zákony, které obsahují ustanovení o přestupcích.¹³

3.4.1. Časová působnost

Časová působnost určuje, že odpovědnost za přestupek se posuzuje dle zákona účinného v době jeho spáchání, ačkoli už v době o jeho rozhodnutí je zákon zrušen. Tato zpětná účinnost se nepoužije, je-li dřívější zákon pro pachatele méně příznivý než zákon pozdější. Zde je nutno zmínit, že dobou spáchání přestupku je doba, kdy byl přestupek

---

⁹ ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

¹⁰ Rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 31.01.2006, sp. As 17/2005

¹¹ Pavel VARVAŘOVSKÝ, Miloš VALÁŠEK, Ivo KOUSAL a Milan KOCOUREK. KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv* [PDF]. 2012, 254 s. 9. ISBN ISBN 978-80-7357-827-5.

¹² ustanovení §§ 7 a 8 zákona č. 200 Sb. o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

¹³ např. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

dokonán. U přestupků pokračujících a hromadných je to doba, kdy došlo k poslednímu aktu jednání, a u přestupku trvajícím pak doba ukončení protiprávního aktu.¹⁴ Při ukládání sankce se postupuje obdobně, jak již bylo zmíněno u odpovědnosti. Zde je však nutné hlídat druh sankce, kdy výběr je omezen pouze na sankce, které zná pozdější zákon. Ochranné opatření lze uložit takové, které upravuje zákon účinný v době rozhodování správního orgánu.¹⁵

3.4.2. Místní působnost

Místní působnost vyjadřuje, že zákon o přestupcích se vztahuje na přestupky spáchané v ČR, a to bez ohledu na to, kdo se přestupku dopustil. Ve svém druhém odstavci doplňuje a vymezuje určité přestupky, u kterých lze postihnout občana ČR, jenž spáchal přestupek na území cizího státu, a to v případě, že takovéto jednání nebylo v cizině projednáno.

3.5. Sankce

Zákon o přestupcích striktně vymezuje sankce, které je možno uložit za přestupek. Jedná se o napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci a nově od roku 2013 zákaz pobytu. Sankce může být uložena samostatně nebo s jinou sankcí, vyjma napomenutí, které nelze uložit s pokutou. Díky této pružné úpravě je možno vybrat takovou sankci nebo jejich kombinace, které nejlépe splní svůj účel a zhodnotí závažnost konkrétního přestupku. Spáchaný přestupek se posuzuje z různých hledisek, jako je například jeho závažnost, následek, míra zavinění, ale přihlíží se také k osobě pachatele. Ne vždy je však nutno pachatele sankcionovat. Sám zákon uvádí, že je možno od přestupku upustit stačilo-li k nápravě samotné projednání přestupku. Toto rozhodnutí je pak ponecháno na správním orgánu, který uváží, zda projednání věci jako trest postačí nebo je nutno uložit některou z uvedených sankcí.

Napomenutí - pokud se to v daném případě jeví jako dostačující, pak správní orgán přestupce pouze napomene a tím je celá projednávaná věc uzavřena. Napomenutí je

---

¹⁴ JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H.Beck, 2013, xxii, 610 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-807-4005-015.

¹⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Břetislav ČECHMÁNEK. *Přestupky a správní trestání*. 4. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-807-3170-691

nejmírnější sankcí ze všech uváděných a využívá se například u přestupků typu sousedských neshod.

Pokuta - nejčastěji využívanou sankcí. V zásadě lze za přestupek uložit pokutu ve výši 1000,- Kč, a to v případě kdy není u jednotlivých ustanovení přestupku zákonem stanovená hranice. Zde pak zákon nestanovuje výši pokuty taxativně, ale určuje horní hranici pokuty, tedy její určitou výši. U konkrétní skutkové podstaty přestupku proti majetku lze uložit pokutu až do výše 15.000,- Kč. Pokuta není brána jako náhrada škody, která byla přestupkem způsobena, ale jako majetková sankce. Zákon dále umožňuje při splnění daných podmínek ukládat blokovou pokutu do výše 1.000,- Kč a pokutu v příkazním řízení do výše 4.000,- Kč.

Zákaz činnosti - druh sankce, jejímž účelem je především bránit pachateli v případné recidivě, a proto plní zejména preventivní a výchovnou funkci.¹⁶ Jak již bylo uvedeno výše lze tento druh sankce udělovat samostatně či společně s jinou sankcí, ovšem v tomto případě zákon uvádí konkrétní přestupky, kde lze takovýto zákaz udělit, a to na dobu nejdéle dva roky. Zakázané činnosti zákon vymezuje v § 14 a jedná se o činnost, „*kterou pachatel vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru, nebo k níž je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu*“. Pokud však pachatel úmyslně nadále zakázanou činnost vykonává, lze to posuzovat jako trestný čin „Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání“.¹⁷

Propadnutí věci - tato sankce v sobě pojímá dva účely, jednak znemožnit pachateli další páchaní přestupku a jednak odejmout prospěch z věci přestupkem získané. Je třeba také posoudit hodnotu věci, protože pokud je nápadný nepoměr mezi věcí a povahou přestupku, nelze tuto sankci uložit. Rozhodující je zde pak fakt, že za propadlou lze prohlásit pouze věc, která náleží pachateli, a to v době vydání rozhodnutí.¹⁸

Zákaz pobytu - od ledna roku 2013 zcela nový druh sankce, kterou lze uložit nejdéle na dobu tří měsíců, a to při splnění tří základních předpokladů. „Přestupek musí být spáchán úmyslným jednáním, které významně narušuje místní záležitosti veřejného pořádku, pachatel byl v posledních dvanácti měsících pravomocně uznán vinným

---

¹⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Břetislav ČECHMÁNEK. *Přestupky a správní trestání*. 4. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-807-3170-691.

¹⁷ Ustanovení § 337 zákona č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. [cit. 2014-09-23]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

¹⁸ TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo*. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7

z přestupku za obdobné jednání na území stejné obce a uložení takové sankce je nezbytné k zajištění ochrany místních záležitostí veřejného pořádku. Sankce se pak nesmí stahovat na místo nebo obvod, v němž má pachatel trvalý pobyt“. S novelou a tedy přijetím takovéto sankce nesouhlasil senát ČR a prezident republiky novelu vetoval, i přesto byla přijata. Nabízí se otázka, nakolik bude tato sankce účinným nástrojem k eliminaci negativních vlivů narušujících veřejný pořádek či dobré mravy, tedy nakolik bude bránit v opakování přestupkové činnosti stejným pachatelem v téže obci.¹⁹

3.6. Ochranná opatření

Zákon o přestupcích krom sankcí užívá další nástroje, které však již nemají trestající charakter, ale spíše charakter preventivní. Jsou jimi tzv. ochranná opatření. Jedná se o opatření státního donucení, jež způsobují určitou újmu osobám, kterým jsou ukládána, a současně chrání zájmy společnosti.²⁰ Na rozdíl od sankcí nezpůsobují záměrnou újmu pachateli, ale jsou určeny k ochraně společnosti, čímž je lze nazvat jako právní následek spáchaného přestupku. Náplní těchto opatření je tedy odstranění nebo omezení dalšího nežádoucího protiprávního jednání. Ochranná opatření zákon dělí na omezující opatření a zabránění věci.

3.6.1. Omezující opatření

Toto opatření spočívá v zákazu návštěvnosti určitých míst, která lze souhrnně nazvat jako veřejně přístupná. Obecným výčtem jsou to dále místnosti, v nichž se konají společenské akce s prodejem alkoholu. Akcemi pak zákon nazývá „*tělovýchovné, sportovní nebo kulturní podniky*“. Toto opatření lze uložit pachateli pouze za vybrané spáchané přestupky²¹ a pouze na určitou dobu. Při ukládání tohoto opatření musí správní orgán zohlednit určité okolnosti, například aby se z omezujícího opatření nestal zákaz činnosti. Například správní orgán nemůže servírce zakázat návštěvu restaurace, v níž dotyčná pracuje. Zmíněné opatření se ukládá společně se sankcí.

---

¹⁹ Výkladové stanovisko Ministerstva Vnitra k „Zákazu pobytu“ ustanovení § 15 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

²⁰ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xxxiv, 792 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1792-543.

²¹ Např. přestupky na úseku proti veřejnému pořádku dle § 47 a 48 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

3.6.2. Zabráení věci

Jedná se o podpurné opatření, jež lze nazvat obdobou sankce propadnutí věci. Toto opatření však umožňuje věc zabrat, ačkoli tato pachateli nepatří nebo nelze pachatele za přestupek stíhat. Nemožností stíhání zákon nazývá stav, kdy není pachatel odpovědný za přestupek²² nebo byla-li mu udělena amnestie či pachatel zemřel. Zajímavostí tohoto opatření je, že se na něj nevztahuje roční lhůta zániku odpovědnosti za přestupek, jelikož věc může být zabrána do dvou let od jeho spáchání. Pokud je hodnota věci v nápadném nepoměru k povaze přestupku nelze tohoto institutu využít.

3.7. Přestupky proti majetku

Ochrana majetku a majetkových zájmů je obsažena v ustanovení § 50 zákona o přestupcích, a je formulována takto:

(1) *Přestupku se dopustí ten, kdo*

a) *úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku, nebo se o takové jednání pokusí,*

b) *úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek, nebo si přisvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,*

c) *úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.*

„K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění“²³. To však neplatí u skutkové podstaty přestupku proti majetku, kde nepostačí zavinění z nedbalosti, ale je zde zapotřebí úmyslu.²⁴ Veškeré jednání pachatele v oblasti majetkových přestupků musí být činěno s úmyslem, jinak neleze toto jednání trestně stíhat. U přestupků obecně nelze sankcionovat pokus, jelikož pokus není obecnou formou přestupku. Tím je zásadně jen dokonáný čin, tedy jednání, jež naplňuje všechny znaky skutkové podstaty. U přestupků proti majetku tato obecná úprava neplatí. Ustanovení § 50 odst. 1, písm a) výslovně umožňuje postihnout pokus jakožto

---

²² Ustanovení § 5 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

²³ ustanovení § 3 č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

²⁴ ustanovení § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

přestupek. Pokus lze popsat jako jednání, které je pro společnost nebezpečné a bezprostředně směřuje k dokonání přestupku, kdy se pachatel takového jednání dopustil s úmyslem spáchat jej, ale k jeho dokonání nedošlo.²⁵

Ustanovení § 50 chrání majetek před jeho úmyslným poškozováním, a to těmi formami, které jsou v něm obsaženy. Vedle vlastnictví jsou zde chráněna i některá jiná majetková práva a nerušené držení věci. Rozsah chráněných zájmů je v jednotlivých bodech různý, např. u krádeže jsou chráněny jen věci, zatímco u podvodu se ochrana majetkových práv poskytuje bez ohledu na druh a formu vlastnictví, např. pohledávky. Pro vymezení pojmů v ustanovení § 50 se analogicky užívá trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

Důležitým aspektem u přestupků proti majetku je pak ustanovení § 68 zákona o přestupcích. Mimo jiných přestupků, jako jsou přestupky proti občanskému soužití dle § 49 odstavce 1 písmene b) a d), lze i přestupky proti majetku spáchané mezi blízkými osobami projednat jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka. V takovém případě je potřeba návrh na projednání přestupku podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se “navrhovatel” dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení.

3.7.1. Krádež, Zpronevěra, Podvod, Poškození cizí věci

Zmocní-li se přestupce věci, přičemž škoda bude nižší než škoda nikoli nepatrná, dopouští se krádeže, přičemž skutková podstata tohoto protiprávního jednání je obecně stejná jak u přestupku, tak i trestného činu. Objektem krádeže je především vlastnictví věci. Musí se vždy jednat o věc cizí, a proto se vlastník nemůže dopustit krádeže vlastní věci, pokud však není ve spoluvlastnictví. Předmětem útoku je tedy věc cizí, kterou se rozumí movitá věc²⁶, jež pachateli nenáleží vůbec, nebo mu nenáleží zcela. Pachatel se věci zmocní, jestliže jí odejme z dispozice vlastníka nebo oprávněného či faktického držitele, pokud si vytvoří možnost s věcí volně a trvale nakládat. Jak již bylo uvedeno, v případě subjektivní stránky přestupku je vyžadován úmysl. Pro přisvojení si věci zmocněním je třeba úmysl pachatele věc získat, a to nikoli jen na přechodnou dobu. Věc

---

²⁵ analogicky použito ustanovení § 21 zákona č. 40/2009 Sb. *trestní zákoník* [online]. [cit. 2014-09-23]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

²⁶ ustanovení § 138 zákona č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. [cit. 2014-09-23]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

ale nemusí trvale užívat, tedy není rozhodné, jak pachatel s věcí naloží poté, co se jí zmocní, tedy zda jí daruje či zničí. Z povahy věci vyplývá, že předmětem krádeže nemůže být nemovitá věc.

Skutkovou podstatu přestupku zpronevěry naplní ten, kdo si přisvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, jež mu byla svěřena, nebo se o takové jednání pokusí, přičemž škoda bude nižší než škoda nikoli nepatrná. Stejně jako u krádeže je objektem přestupku vlastnictví věci a předmětem útoku cizí věc. Svěření cizí věci představuje odevzdání věci do faktické moci pachatele, tedy do držení nebo dispozice, zpravidla s tím, aby s věcí určitým způsobem nakládal. Pokud s takovou věcí pachatel nakládá v rozporu s účelem, k němuž mu byla dána do opatrování či disponování, maří základní účel svěření.²⁷ Ve vztahu k přestupku krádeže se pachatel při zpronevěře věci nezmocňuje, ale má ji už před přisvojením ve své moci. V porovnání s přestupkem podvodu, získá pachatel zpronevěry faktickou moc nad věcí, aniž by vyvolal či využil něčího omylu.

Podvodu se dopustí pachatel, jestliže sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, jestliže využije něčího omylu, nebo pokud zamlčí podstatné skutečnosti, čímž ve výsledku dojde k obohacení pachatele. Zde se omylem rozumí rozpor mezi určitou představou, kterou má podváděná osoba a skutečností, kterou pachatel předstírá. Přestupek je dokonán, jestliže se pachatel skutkem obohatil a způsobil tak škodu menší než nikoli nepatrnou.

Pokud přestupce zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobil tak na cizím majetku škodu menší než nikoli nepatrnou, dopouští se přestupku poškození cizí věci a to i v případě, že se o takovéto jednání již jen pokusí.

3.7.1.1. Korespondující trestné činy

Základní kritérium pro odlišení přestupku podle § 50 odstavce 1, písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. a korespondujících trestných činů uvedených v zákoně č. 40/2009 Sb., tedy krádež, zpronevěra, podvod a poškozování cizí věci, je výše způsobené škody. Zákonným

---

²⁷ VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů : informace z judikatury : k 1.8.2011*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 1367 s. ISBN 978-80-7263-677-8.

znakem těchto trestných činů je způsobení škody nikoli nepatrné. „Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5.000 Kč.“²⁸

Výše způsobené škody však není jediným kritériem pro rozlišení přestupku podle § 50 odstavce 1 písmene a) od uvedených korespondujících trestných činů a to v případě trestného činu krádeže.²⁹ Pokud nastanou okolnosti uvedené v ustanovení § 205 písm. b) až e) trestního zákoníku, nejedná se v takových případech o přestupek, nýbrž o trestný čin, nezávisle na výši škody, jež byla činem způsobena. Pokud tedy pachatel čin spáchá vloupáním, bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím, čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, anebo čin spáchá na území, na němž je prováděna evakuace osob, není výše škody rozhodujícím faktorem.

Druhým odlišujícím kritériem je ustanovení § 205 odstavce 2 trestního zákoníku, kde je uvedeno, že pokud si pachatel přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, jedná se i přes škodu menší než nikoli nepatrnou o trestný čin krádeže. U dalších korespondujících trestných činů, tedy zpronevěry, podvodu a poškození cizí věci, je již situace odlišná. Zde už je určujícím faktorem výše škody, která musí být nejméně stejná jako škoda nikoli nepatrná a vyšší, tedy nejméně 5.000,-Kč.

3.7.2. Neoprávněné užívání cizí věci a přisvojení cizí věci

Přestupek neoprávněné užívání cizí věci je spáchán úmyslným neoprávněným užíváním cizího majetku, a to bez přivolení oprávněné osoby. Jedná se o přechodné užívání věci, tedy pachatel má v úmyslu věc vrátit. Nejde mu o podstatu věci, nýbrž o užitek plynoucí z jejího užívání. Lze tedy říci, že věc užije bez dotčení její podstaty, kterou nespotřebuje. Aby se jednalo o přestupek neoprávněné užívání cizího majetku a nikoli o přestupek krádeže, musí pachatel poškozenému věc vrátit, nebo jí zanechat na takovém místě a za takových okolností, že vlastník nebo oprávněný držitel tuto věc může znovu užívat.

Skutková podstata přestupku spočívajícím v úmyslném přisvojení si cizí věci nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby spočívá v jednání toho, kdo nemá v

---

²⁸ ustanovení § 138 zákona č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. [cit. 2014-09-23]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

²⁹ TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo*. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.

úmyslu získat věc do vlastnictví, nýbrž toho, kdo chce s takovou věcí trvale disponovat dle jeho vůle, kdy jí takto odnímá z dispozice vlastníka. Přitom není rozhodné, jak se věc dostala do moci pachatele, ale že se tak stalo bez vědomého působení pachatele. Zákon pak výslovně uvádí, že k tomu došlo nálezem či jinak. Jinak než nálezem se může cizí věc do moci pachatele dostat zejména omylem. Přestupek tedy bude spáchán, až když pachatel zjistí, že jde o věc, která mu nepatří a úmyslně si cizí věc присvojí.³⁰ Právní úpravu nalezené věci řeší Občanský zákoník.³¹

3.7.2.1. Korespondující trestné činy

Pro potřeby aplikace § 50 odstavce 1 písmena b) je potřeba analogicky užít ustanovení § 207 trestního zákoníku, tedy trestného činu neoprávněné užívání cizí věci a ustanovení § 219 trestního zákoníku, trestného činu zatajení věci. U trestného činu neoprávněné užívání cizí věci je opět rozhodujícím kritériem škoda, která musí být vyšší než škoda nikoli nepatrná. Tohoto trestného činu se pak dopouští ten, kdo se zmocní cizí věci, nebo neoprávněně takové věci, která mu byla svěřena, přechodně užívá. Výjimku tvoří motorové vozidlo, kdy ten kdo se zmocní motorového vozidla v úmyslu přechodně jej užívat, se dopouští trestného činu dle § 207 trestního zákoníku vždy, a to bez ohledu na výši škody. U trestného činu zatajení věci dle ustanovení § 219 trestního zákoníku je opět, jako v převážné většině rozhodujícím faktorem výše škody, která musí být u tohoto trestného činu vyšší než nikoli nepatrná s tím, že stejně jako u přestupku se věc dostala do moci pachatele nálezem, omylem či jinak.

3.7.3. Podílnictví

Skutkovou podstatu přestupku dle ustanovení § 50 odstavce 1, písmena c) naplní ten, kdo úmyslným jednáním ukryje, na sebe nebo na jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným zcela jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno. Z logiky věci vyplývá, že pachatel musí vědět, že jde o věc získanou přestupkem nebo o věc, která byla nabyta za věc přestupkem získanou. Je potřeba tuto skutečnost

---

³⁰ TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo*. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7

³¹ Ustanovení § 1051 – 1062 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

dokazovat. V opačném případě vůbec nejde o protiprávní jednání.³² Ukrytím se zde rozumí utajení věci před správním orgánem tak, že věc není pro správní orgán dosažitelná. Převedením uvedené věci se rozumí, kdy pachatel věc převede na sebe nebo na jinou osobu a to např. koupí, prodejem či darováním, přičemž není rozhodná pohnutka pachatele.

3.7.3.1. Korespondující trestné činy

Korespondujícím trestným činem k přestupku dle § 50 odst. 1, písmena c), je trestný čin podílnictví dle § 214 trestního zákoníku. Odlišujícím faktorem je v tomto případě nejen výše způsobené škody, kterou byl získán trestným činem majetkový prospěch tím, že někdo na sebe nebo jiného převede anebo užívá věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která byla získána trestným činem, ale na rozdíl od zákona o přestupcích je v trestní rovině možný i trestný čin podílnictví spáchaný z nedbalosti dle § 215 trestního zákoníku.

3.8. Řízení o přestupcích

Na řízení o přestupcích se vztahují obecné předpisy o správním řízení. K projednávání přestupků jsou příslušny obecní úřady, zvláštní orgány obcí či jiné správní orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon. Obce projednávají přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, proti majetku jakož i přestupky proti občanskému soužití. Za tímto účelem mohou obce jako svůj zvláštní orgán zřizovat komise k projednávání přestupků. Tyto komise jednají a rozhodují v tříčlenném složení, vždy za předsednictví osoby s právníkem vzděláním. K projednání přestupku je místně příslušný správní orgán, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchan.

V rámci součinnosti státní orgány, orgány Policie České republiky a orgány obce oznamují příslušným správním orgánům přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. Významnou roli zde sehrává především orgán policie, který mimo oznámení či odevzdání přestupku, spolupracuje se správním orgánem za účelem zjištění skutečností důležitých k prověření oznámení o přestupcích, k projednávání přestupků a k výkonu rozhodnutí správního orgánu.

---

³² HORZINKOVÁ, Eva a Břetislav ČECHMÁNEK. *Přestupky a správní trestání*. 4. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-807-3170-691

3.8.1. Orgán policie

Řízení o přestupcích ze strany příslušníků Policie České republiky upravuje Závazný pokyn policejního prezidenta č. 221/2011. Přestupky příslušníci policie oznamují neprodleně, bez zbytečných průtahů. Při šetření přestupku, který je oznamován k projednání příslušnému správnímu orgánu, učiní pouze nezbytné úkony, které mají neodkladný nebo neopakovatelný charakter a jehož pozdější provedení správním orgánem by nebylo již možné. Rozsah úkonů prováděných policistou při šetření přestupku se považuje za dostačující, lze-li z úkonů dovodit i jen důvodné podezření, že v případě daného skutku jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou. Pokud orgán policie nevyřešil přestupek domluvou, neprojednal jej v blokovém řízení, či jej neodložil, podezření ze spáchání přestupku oznamuje správnímu orgánu. V oznámení správnímu orgánu pak orgán policie uvede, který přestupek ve skutku spatřuje, důkazní prostředky, které jsou mu známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou. U přestupků proti majetku pak orgán policie provádí specifické úkony, jako je stanovení výše škody, ohledání místa přestupku a věci či zajištění věci. Při stanovení výše škody orgán policie vychází především z vyjádření poškozeného. Jsou-li vážnější pochybnosti o objektivnosti vyjádření poškozeného ohledně výše škody, anebo je-li třeba škodu upřesnit, požádá orgán policie o vyjádření obchodníka z příslušného oboru³³. Ohledání místa přestupku provede orgán policie pouze tehdy, kdy byly zjištěny skutečnosti, předměty nebo stopy důležité pro řízení o přestupcích. Pokud tomu tak není, poznamená tuto skutečnost policista do závěru spisu. V rámci institutu zajištěné věci či odňaté věci, pak policejní orgán tuto věc předá oproti potvrzení správnímu orgánu, nejpozději s oznámením přestupku.

3.8.2. Správní orgán

Řízení o přestupcích je zvláštním typem správního řízení (sankční správní řízení), který upravuje zákon o přestupcích ve své třetí části. Tento zákon obsahuje pouze speciální procesně právní ustanovení, jimiž se liší od obecného správního řízení. Z uvedeného vyplývá, že důležitou roli hraje vztah správního řádu a zákona o přestupcích,

---

³³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 211/2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích, ve znění pozdějších závazných pokynů.

příčemž správní řád je ve vztahu k zákonu o přestupcích právním předpisem subsidiárním tzn. podpůrným. V praxi to znamená, že se správní orgány v řízení o přestupcích řídí především zákonem o přestupcích, který je speciálním zákonem a musí tedy být upřednostněn před správním řádem. Správní řád se užije teprve v případě, že některá procesní otázka je v zákoně o přestupcích upravena jen částečně nebo není upravena vůbec. Účelem přestupkového řízení z procesního hlediska je přesné a spolehlivé zjištění stavu věci, které směřuje k vydání rozhodnutí, zda je pachatel uznán vinným nebo je řízení z některého taxativně daného důvodu zastaveno.³⁴ Smyslem celého procesu je, aby bylo bez zbytečných průtahů, účelně a objektivně zjištěno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo přestupek spáchal, za jakých okolností a jakou a zda je potřeba pachateli uložit sankci.

3.8.3. Přípravné řízení

Jedná se o první stádium řízení o přestupcích, které začíná, jakmile se přestupkový orgán dozví o podezření ze spáchání přestupku. V přípravném řízení je třeba každý přestupek řádně prošetřit, čímž se předejde zbytečnému zdržování při samotném řízení o přestupku. Správní orgán má povinnost zabývat se každým podnětem, který odůvodňuje podezření ze spáchání přestupku. Těmito podněty jsou pak např. písemná oznámení od státního orgánu, policie, obce, obecní policie, úřední záznam pracovníka o zjištění přestupku a řada dalších.³⁵ Zahájit řízení je správní orgán povinen i z moci úřední na základě získaných podnětů. O přijatém oznámení musí správní orgán sepsat protokol, kdy je dále posuzováno, zda je takové oznámení dostatečným podkladem pro zahájení řízení o přestupcích. Nemá-li správní orgán dost vlastních prostředků a sil, požádá o součinnost orgány Policie České republiky, o nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé a k zajištění důkazních prostředků.

Jakmile správní orgán posoudí obsah příslušného podnětu, může před samotným zahájením řízení věc odložit nebo postoupit jinému správnímu orgánu, který je k projednání příslušný. Neshledá-li správní orgán důvody k odložení či k postoupení věci, řízení o přestupku bezodkladně zahájí a to nejpozději do 60 dnů.

---

³⁴ JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H.Beck, 2013, xxii, 610 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-807-4005-015.

³⁵ ČERNÝ, Jan, Eva HORZINKOVÁ a Helena KUČEROVÁ. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. podle platného stavu k 1.9.2011. Praha: Linde Praha, 2011, ISBN 978-80-7201-859-8.

Postoupení věci správní orgán uplatňuje v případech, kdy protiprávní skutky spadají do věcné příslušnosti jiného státního orgánu, skutky, jež jsou v kárné či disciplinární pravomoci jiného orgánu nebo podléhají kázeňskému řízení.³⁶ Dále pak správní orgán věc postupuje v případech, kdy má pochybnosti, že se v dané věci jedná o přestupek a skutečnosti nasvědčují tomu, že se jedná o trestný čin. Pak celý spis postupuje buď policejnímu orgánu či státnímu zastupitelství.

Odložení věci je opatřením správního orgánu, kterým se sleduje racionalizace postupů, jinak řečeno, se tímto institutem zabrání provádění zbytečných procesních úkonů, čímž se omezí i s tím spojená administrativní činnost. Důvody, pro které lze věc odložit, jsou stanoveny taxativně v § 66 zákona o přestupcích a lze uvést několik z nich: *pokud osoba podezřelá z přestupku požívá výsad a imunit podle zákona, v době spáchání nedovršila patnáctý rok svého věku, nebo trpěla duševní chorobou, zemřela před zahájením řízení, odpovědnost za přestupek zanikla, návrh na zahájení řízení byl podán opožděně, či nezjistí do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.* V neposlední řadě je pak důvodem k odložení skutečnost, *že o skutku se koná trestní řízení nebo řízení u jiného správního orgánu, či o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem, orgánem činným v trestním řízení anebo v blokovém řízení.*

3.8.4. Formy ukončení řízení v I. stupni

Správní orgán na konci každého řízení o přestupcích, musí dojít k jistému závěru, a to na základě všech zjištěných skutečností a získaných poznatků v průběhu řízení. Zákon o přestupcích nabízí dvě možnosti. Jsou-li k tomu dány předpoklady, správní orgán řízení zastaví, anebo v případě uznání obviněného vinným je řízení o přestupcích ukončováno rozhodnutím ve věci.

Institutu zastavení řízení správní orgán využije v případě, jestliže v průběhu řízení o přestupcích nastane situace, která s definitivní platností znemožňuje pokračovat v řízení. Tento institut upravuje zákon o přestupcích v ustanovení § 76, ve kterém jsou taxativně uvedeny důvody, pro které lze řízení zastavit.

---

³⁶ např. vojenská správa, celní úřad, různé inspekce, státní báňská správa

Rozhodnutí v řízení o přestupcích je správním aktem, který má konstitutivní povahu, neboť se jím zakládají, mění nebo ruší práva nebo povinnosti jmenovitě určených osob³⁷ a je výsledkem proběhnuvšího řízení. Rozhodnutí se vždy vyhotovuje v písemné formě, která je hlavní a základní formou rozhodnutí. Výjimku tvoří případy, u kterých zákon připouští ústní vyhlášení rozhodnutí. Náležitosti a obsah rozhodnutí o přestupku jsou obecně dány správním řádem v ustanovení § 67 – 69 a dále zákonem o přestupcích v ustanovení § 77, kde jsou upraveny zvláštnosti výrokové části rozhodnutí. Rozhodnutí je rozděleno do tří částí, a to výroku, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Takovéto rozčlenění je nezbytné, aby bylo dostatečně zřejmé, že se správní orgán vypořádal se všemi okolnostmi případu.³⁸ Výrok rozhodnutí musí mimo jiné obsahovat výstižný popis skutku s označením místa a času jeho spáchání a vyslovení viny. Následně je uveden druh a výměra sankce, případně rozhodnutí o uložení ochranného opatření či rozhodnutí o nároku na náhradu škody. Ve výroku rozhodnutí o přestupku musí správní orgán vždy také rozhodnout o náhradě nákladů spojených s projednáváním přestupku.³⁹ Výrokem správní orgán rozhoduje o věci, a to jednoznačně, přesně a srozumitelně. Aby byl výrok považován za správný a úplný, je nutné jej řádně odůvodnit. Odůvodnění rozhodnutí je shrnutí všech zjištěných skutečností, které opodstatňují výrok rozhodnutí. Obsahuje veškeré podklady, které vedly k vydání rozhodnutí, úvahy kterými se řídil správní orgán při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Dále je v odůvodnění obsažena argumentace, proč správní orgán volil konkrétní sankci a zdůvodnění její výše či určitého rozmezí. Poučení o opravném prostředku je nedílnou součástí rozhodnutí, ve kterém jsou obsaženy údaje, zda se jedná o rozhodnutí konečné, či zda je možno se proti němu odvolat. Takovéto poučení vždy směřuje vůči všem účastníkům řízení.

---

³⁷ ustanovení § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád [online]. [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

³⁸ ČERNÝ, Jan, Eva HORZINKOVÁ a Helena KUČEROVÁ. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. podle platného stavu k 1.9.2011. Praha: Linde Praha, 2011, ISBN 978-80-7201-859-8.

³⁹ *Paušální částka náhrady nákladů řízení činí 1 000 Kč a je stanovena vyhláškou Ministerstva vnitra č. 231/1996 Sb., ve znění vyhlášky č. 340/2003 Sb. Byl-li v řízení o přestupcích přibrán znalec z jiného oboru než psychiatrie, zvyšuje se paušální částka nákladů o 1 500 Kč a byl-li přibrán znalec z oboru psychiatrie, zvyšuje se částka o 2 500 Kč. V případě, že k podání znaleckého posudku bylo přibráno více znalců, může být paušální částka nákladů vyšší, nejvýše však 6 000 Kč.*

3.8.5. Zvláštní druhy řízení

Zvláštní nebo-li zkrácené řízení o přestupcích umožňuje oproti běžnému správnímu řízení rychlé vyřízení přestupku. Tuto formu řízení lze však uplatnit pouze při splnění zákonem stanovených podmínek. Teorie rozlišuje šest zvláštních druhů řízení, jimiž jsou řízení o návrhových deliktech, řízení proti mladistvým, proti osobám podléhajících zvláštní pravomoci, proti osobám požívajících výsad a imunit, blokové řízení a příkazní řízení. S ohledem na obsah této práce zde budou uvedeny poslední dva druhy řízení.

Blokové řízení – je neformální, rychlé, hospodárné a ve většině případů má i přímý účinek na pachatele přestupku. Pokutový blok je vydáván bez ústního jednání, bez důkazního řízení a proti uložení není možnost se odvolat. Při ukládání blokové pokuty musejí být splněny tyto zákonné podmínky: *přestupek je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit.*⁴⁰ Pokutový blok vydaný pachateli přestupku je zvláštním druhem rozhodnutí o přestupku a zároveň dokladem o zaplacení pokuty. V blokovém řízení nelze rozhodnout o povinnosti nahradit náklady řízení a o nároku na náhradu škody. Zákon o přestupcích umožňuje projednat v blokovém řízení všechny druhy přestupků s výjimkou návrhových deliktů.

Příkazní řízení – je také zkráceným způsobem přestupkového řízení. Lze jej využít pouze v případě, že není pochybnosti, že obviněný z přestupku se činu dopustil, věc nebyla vyřízena v blokovém řízení, nejedná se o návrhový delikt, nemá-li být rozhodnuto o náhradě škody. Účelem tohoto řízení je urychlení a zjednodušení projednávání přestupku a snížení administrativy, která je s klasickým řízením úzce spojena. Správní orgán postihne obviněného z přestupku vydáním příkazu bez nařízení ústního jednání a provádění dokazování. U tohoto typu řízení lze uložit jako sankci pouze napomenutí nebo pokutu.

---

⁴⁰ ustanovení § 84 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

4. Praktická část

Praktická část realizuje promítnutí teoretické části do praxe ve sledované oblasti. V praktické části budou získané informace a data zpracována statistickými metodami a následně vyhodnocena tak, aby došlo k naplnění požadovaných cílů. Sběr dat a potřebných informací pro praktickou část byl realizován v průběhu roku 2014, a to z informačních systémů přestupkové komise obce Javorník a Obvodního oddělení policie Javorník. Podrobnosti tvorby rozhovoru jsou uvedeny v části práce, kapitola 4.3.

4.1. Obvodní oddělení policie Javorník

V rámci členění dle věcného kritéria spadá Obvodní oddělení Javorník pod službu pořádkové policie, která je tradiční uniformovanou složkou a jednou z nejdůležitějších služeb PČR. Pořádková policie je skutečným pilířem Policie ČR, jež je v každodenním a přímém kontaktu se sociální realitou. Policisté jsou neustále v bezprostředním kontaktu s občany, orgány měst a obcí, s právníckými a fyzickými osobami. Základní činností této služby je plnění úkolů uložených zákonem o policii. Mezi základní úkoly služby pořádkové policie patří především chránit bezpečnost osob a majetku, spolupůsobit při zajišťování veřejného pořádku, bojovat proti kriminalitě, plnit úkoly v trestním a přestupkovém řízení, dohlížet nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a mnohé další.⁴¹

Obvodní oddělení Javorník od roku 2011 sídlí v obci Žulová, kam bylo přesunuto z reorganizačních důvodů z města Javorník, kde sídlilo od roku 1976. Je to výkonný organizační článek v působnosti Územního odboru Jeseník v rámci Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje. Jedná se o obvodní oddělení 3. typu základního útvaru pořádkové policie s celkovým počtem 19 policistů, v jehož čele stojí vedoucí oddělení s jedním zástupcem.⁴² Hlavní náplní policistů obvodního oddělení jsou úkoly spočívající v zabezpečení ochrany a dohledu nad veřejným pořádkem, příjem, šetření a oznamování přestupků a plnění úkolů v rámci trestního řízení spadajícího věcně do příslušnosti pořádkové policie.

---

⁴¹ Zákon č. 273/2008 Sb., o policii [online]. [cit. 2014-09-08]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s32&q32=all>

⁴² Typové označení jednotlivých oddělení v rámci PČR, které jsou odvozeny od počtu sloužících policistů na daném oddělení. Na 3. typu oddělení je počet policistů od 15 do 30.

Rozloha služebního teritoria obvodního oddělení Javorník činí téměř 300 km² a zahrnuje celkem 13 měst a obcí, které jsou v rámci služební činnosti rozčleněny do 5 okrsků. V rámci trestního řízení je dozorováno Okresním státním zastupitelstvím v Jeseníku, na úseku přestupků pak spolupracuje zejména se správními orgány zřízenými pro výše uvedených 13 měst a obcí, kdy tuto agendu zajišťují na základě veřejnoprávních smluv správní orgány při Městském úřadu v Javorníku, Městském úřadu ve Vidnavě, Městském úřadu v Žulové a Obecním úřadu ve Vápenné. V rámci řízení o přestupcích pak spolupracuje i se správními orgány zřízenými při obci s rozšířenou působností, což jsou správní orgány odborů při Městském úřadu v Jeseníku.

4.1.1. Přestupky evidované na Obvodním oddělení Javorník v letech 2009-2014

Tabulka č. 1 Celkový počet přestupků evidovaných u OOP Javorník

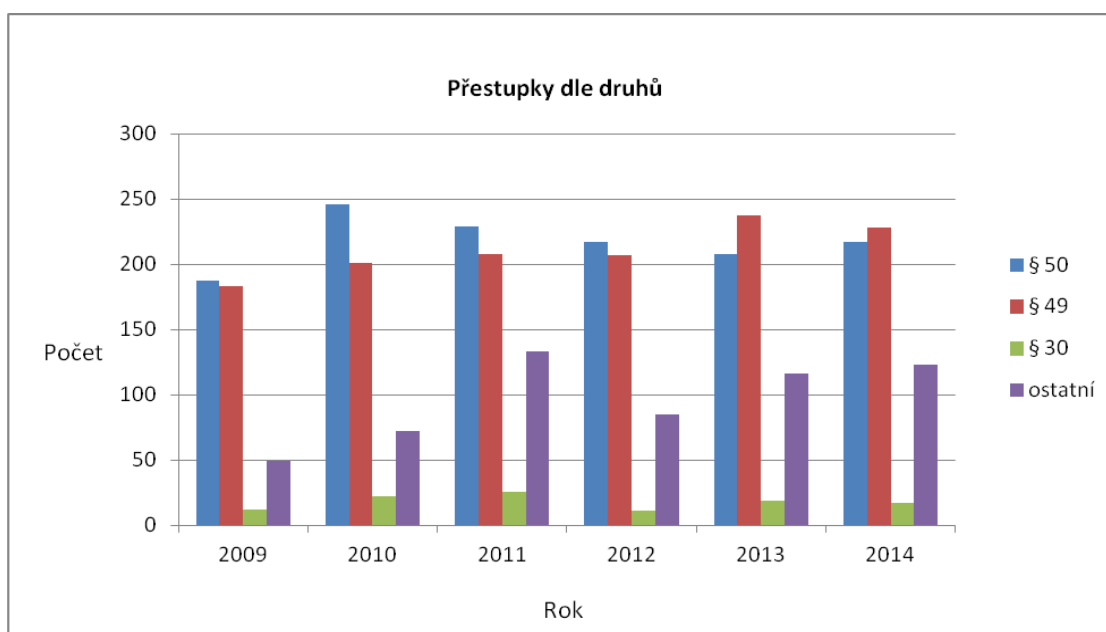
Rok	Přestupky dle druhů								Celkem
	§ 50 Přestupky proti majetku		§ 47- § 49 Přestupky proti veřejnému pořádku a občanskému soužití		§ 30 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem		Ostatní		
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
2009	187	43,39	183	42,46	12	2,78	49	11,37	431
2010	246	45,47	201	37,15	22	4,07	72	13,31	541
2011	229	38,42	208	34,90	26	4,36	133	22,32	596
2012	217	41,73	207	39,81	11	2,12	85	16,35	520
2013	208	35,86	237	40,86	19	3,28	116	20	580
2014	217	37,09	228	38,97	17	2,91	123	21,02	585
Celkem	1304	40,09	1264	38,86	107	3,29	578	17,77	3253

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 1 jsou uvedeny celkové počty přestupků evidovaných na Obvodním oddělení Javorník za období let 2009 – 2014 s rozdělením podle jejich jednotlivých druhů i v procentickém zastoupení. Ve skupině ostatní, jsou zahrnuty všechny ostatní přestupky evidované obvodním oddělením, jako jsou přestupky na úseku dopravy a silničního hospodářství, přestupky na úseku podnikání, zdravotnictví, kultury, školství a další, kdy se

jedná o přestupky, které jsou oznamovány správním orgánům obce s rozšířenou působností a nespádají tak do přestupků oznamovaných správním orgánům zřízeným u obcí ve služebním teritoriu Obvodního oddělení Javorník. V tabulce č. 1 jsou pak přestupky v řádku „Celkem“ procentuelně vyjádřeny za jednotlivé skutky. Z výsledků je zřejmé, že největší podíl přijatých přestupků činí právě majetkové, jejichž podíl je 40,09 % z celkového nápadu přestupků na OOP Javorník. Přestupky proti občanskému soužití dosahují také vysokého podílu s hodnotou 38,86 %, čímž se téměř vyrovnávají přestupkům proti majetku. Pro lepší přehlednost o vývoji přijatých přestupků jsou data přenesena do grafu.

Graf č. 1 Přestupky dle druhů

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu jsou barevně rozlišeny přestupky dle druhů konkrétních ustanovení. Na horizontální ose jsou zachyceny roky a na vertikální ose pak absolutní počty.

Vyhodnocením dat z grafu je patrné, že evidované přestupky mají od roku 2009 zvyšující se tendenci. Toto zvýšení je zapříčiněno několika faktory. Mezi ty nejvýznamnější patří jednak sociologické změny, kdy vlivem činnosti občanských sdružení se tato oblast stala novým působištěm mnoha romských a sociálně nepřízřívobivých občanů, druhým nejvýznamnějším faktorem jsou pak ekonomické změny, které do tohoto regionu přinesly jednu z nejvyšších nezaměstnaností v rámci České

republiky a s ní související absenci pracovních příležitostí. V letech 2009 až 2012 lze vysledovat, že pravidelně vyšší je nápad přestupků proti majetku oproti přestupkům proti občanskému soužití. V roce 2013 a 2014 je tomu však naopak, kdy je zaznamenán za sledované období vyšší nápad přestupků proti občanskému soužití, což lze přisuzovat především již výše uvedenému faktoru, tedy činnosti občanských sdružení, resp. přílivu nepřizpůsobivých obyvatel, s mnohdy dosti bohatou kriminální minulostí, což dokresluje i zvýšení nápadu násilné trestné činnosti v rámci regionu.

4.1.2. Způsoby vyřízení přestupků na Obvodním oddělení Javorník

Orgán policie evidované přestupky může ukončit několika způsoby. Pokud není sám oprávněn k jejich projednávání zejména v blokovém řízení, přestupek oznámí příslušnému správnímu orgán, věc odevzdá příslušnému orgánu, jde-li o jednání mající znaky přestupku, který se projednává podle zvláštních předpisů, či jde-li o jednání nasvědčující tomu, že jde o trestný čin, nebo věc odloží, není-li dáno podezření z přestupku, nebo nelze-li přestupek projednat, anebo nezjistí-li, do jednoho měsíce ode dne kdy se o přestupku dozvěděl, že jej spáchala určitá osoba.

Tabulka č. 2 Způsoby vyřízení přestupků na OOP Javorník (procentuální zastoupení).

Rok	Způsob vyřízení přestupků celkem									
	§ 58/1 Oznámeno přestupků		§ 58/3a Odevzdáno přestupků		§ 58/3b Odloženo přestupků		§ 84/1 Vyřízeno blokově		Převедeno na TČ	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
2009	179	41,53	15	3,48	166	38,52	49	11,37	22	5,1
2010	226	41,77	4	0,74	200	36,97	74	13,68	37	6,84
2011	231	38,75	10	1,68	217	36,41	97	16,28	41	6,88
2012	268	51,54	3	0,58	167	32,11	72	13,85	10	1,92
2013	329	56,72	3	0,52	158	27,24	77	13,28	13	2,24
2014	312	53,33	2	0,34	144	24,62	89	15,21	38	6,50
Celkem	1545	47,49	37	1,14	1052	32,34	458	14,08	161	4,95

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce jsou uvedeny způsoby, jakými orgán policie přestupky řešil. Dané hodnoty za jednotlivá období jsou v součtu celkovým počtem přijatých přestupků na OOP Javorník (viz tabulka č. 1).

Jak je z tabulky patrné, počty oznámených přestupků ve sledovaném období nejsou konkretizovány na jednotlivé správní orgány v rámci působnosti Obvodního oddělení Javorník, nýbrž počty oznámených přestupků jsou souhrnná čísla přestupků oznámených správnímu orgánu v rámci všech čtyř správních orgánů v teritoriu Obvodního oddělení Javorník. Počet oznámených přestupků se za sledované období pohybuje v rozmezí od 38,75% do 56,72 %, z čehož vyplývá, že ukončení formou oznámení správnímu orgánu, je nejčastěji využívaným způsobem ukončení. Počet přestupků, který byl odevzdán jiným příslušným správním orgánům je z tohoto pohledu nepatrný, je k němu však nutno přičíst počet přestupků, u kterých bylo zjištěno, že jde o trestný čin. Počet odložených přestupků je hned po oznámení nejčastěji užívaným způsobem ukončení, zejména pak z důvodu, že se nepodařilo zjistit, že přestupek spáchala určitá osoba. Velmi sporadicky je využíváno ukončení formou projednání přestupku v blokovém řízení, kdy takto ukončené přestupky jsou přestupky zjištěné především na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Tabulka č. 3 Způsoby vyřízení přestupků proti majetku

Rok	Způsob vyřízení přestupků proti majetku									
	§ 58/1 Oznámeno přestupků		§ 58/3a Odevzdáno přestupků		§ 58/3b Odloženo přestupků		§ 84/1 Vyřízeno blokově		Převedeno na TČ	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
2009	38	20,32	8	4,28	119	63,64	7	3,74	15	8,02
2010	62	25,20	1	0,41	156	63,41	7	2,85	20	8,13
2011	47	20,53	2	0,87	156	68,12	2	0,87	22	9,61
2012	60	27,66	0	0	138	63,59	6	2,76	13	5,99
2013	64	30,77	1	0,48	117	56,25	8	3,85	18	8,65
2014	59	27,19	3	1,38	121	55,76	12	5,53	22	10,14
Celkem	330	25,31	15	1,15	807	61,89	42	3,22	110	8,44

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 3 jsou zachyceny počty přestupků proti majetku za jednotlivá časová období. Celkový součet přestupků v jednotlivých řádcích vyjadřuje hodnotu 1304 uvedenou v tabulce č. 1.

Z uvedené tabulky je zcela zřejmé, že přestupky proti majetku jsou specifické, a to v tom ohledu, že se jedná o přestupky, kde je počet přestupků ukončených odložením s 61,89 % vyšší než počet přestupků oznámených 25,31 %, odevzdaných 1,15 % či vyřízených v blokovém řízení 3,22 %. To lze přisuzovat skutečnosti, že se jedná na rozdíl od jiných přestupků, o přestupky spáchané neznámým pachatelem a orgánům policie se bohužel nedaří v požadované míře zjistit skutečnosti, které by odůvodňovaly podezření, že přestupek spáchala určitá osoba.

4.1.3. Přestupky proti majetku evidované za jednotlivá období

V následující tabulce jsou uvedeny údaje o evidenci přestupků proti majetku za jednotlivá čtvrtletí v období let 2009 – 2014 a na základě těchto údajů byla kvantifikována sezónnost ve vývoji ukazatele, tedy sezónní index. Jako vyrovnaná hodnota byl použit roční průměr.

Tabulka č. 4 Sezónnost vyjádřená pomocí ročních průměrů.

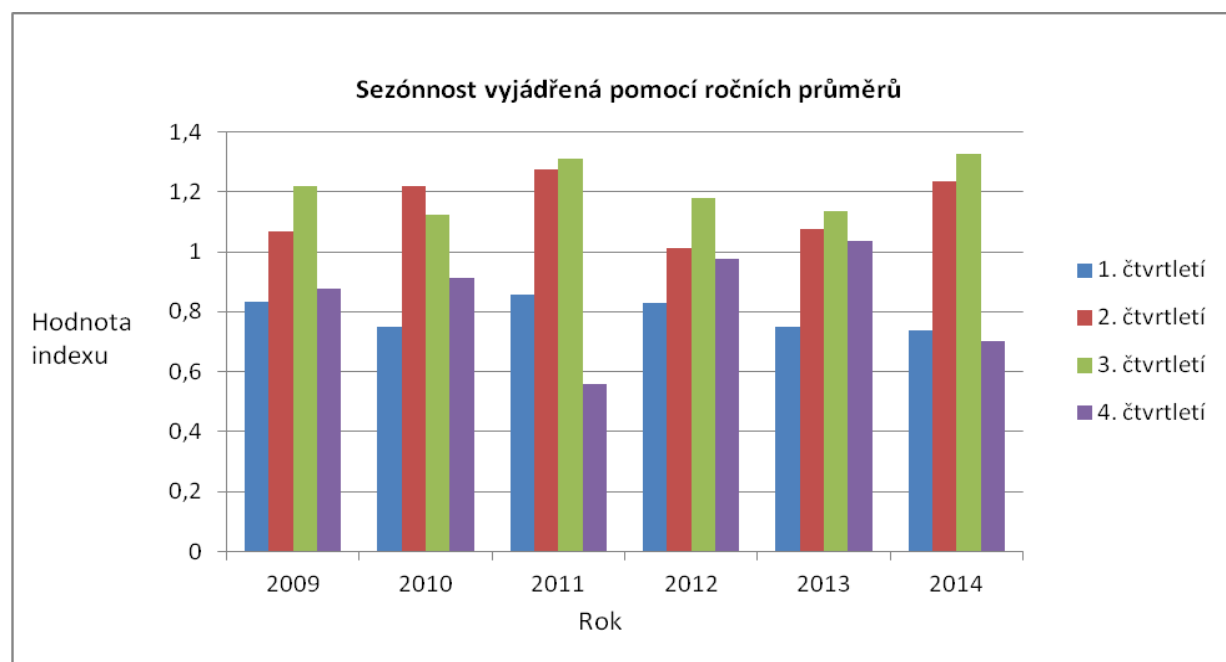
Evidence přestupků za jednotlivá čtvrtletí					
Rok	Roční průměr	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
2009	46,75	0,834	1,069	1,219	0,877
2010	61,5	0,748	1,220	1,122	0,911
2011	57,25	0,856	1,275	1,310	0,559
2012	54,25	0,829	1,014	1,180	0,977
2013	52	0,750	1,077	1,135	1,038
2014	54,25	0,737	1,235	1,327	0,700
Σ		4,754	6,890	7,293	5,062
$\bar{S}_1$		0,7923	1,1483	1,2155	0,8437
%		79,23	114,83	121,55	84,37

Zdroj: vlastní zpracování

Sezónnost periodických časových řad byla ve výše uvedené tabulce vyjádřena pomocí indexů, které představují podíl skutečné hodnoty ukazatele a hodnoty vyrovnané. Jako vyrovnaná hodnota byl využit průměr časové řady. V uvedených letech byly nejdříve vypočítány hodnoty za jednotlivá čtvrtletí roku, ze kterých byl zjištěn roční průměr. Jednotlivé indexy byly získány jako podíl skutečné hodnoty za jednotlivá čtvrtletí a zjištěného ročního průměru.

Hodnoty sezónních faktorů ukazují, že v důsledku působení sezónních vlivů se nápad přestupků v I. a IV. čtvrtletí pohyboval na úrovni 79,23 % a 84,37 % průměrných hodnot a ve II. a III. čtvrtletí překročil dlouhodobý průměr o 14,83 % a o 21,55 %. Zjištěné údaje tedy ukazují, že přestupky proti majetku jsou v průběhu roku páčány především v jarním a letním období. To lze přičítat větší kulminaci rekreatantů, turistů, cykloturistů, zvýšené míře kulturních a sportovních akcí, jakož i jiným sezónním aktivitám, jako jsou zahrádkářství, včelařství apod.

Graf č. 2 Sezónnost periodických časových řad

Zdroj: vlastní zpracování

Pro znázornění bylo využito sloupcového grafu, ve kterém jsou vyjádřeny jednotlivá roční období v daném roce. Je zde znatelné jak počty evidovaných přestupků proti majetku v letním období oproti zimě vzrůstají.

4.2. Správní orgán při Městském úřadu Javorník

Komise k projednávání přestupků při Městském úřadu v Javorníku, je místně příslušným správním orgánem k projednávání přestupků, které byly spáchány v katastrálním území města Javorník a na základě veřejnoprávních smluv pak také k projednávání přestupků spáchaných v katastrálním území obce Bernartice, Vlčice a Uhelná. Komise se skládá z předsedy a tří členů. Komise zasedá, jedná a rozhoduje vždy v tříčlenném složení s osobou předsedající a nejméně dalšími dvěma členy. Ústní jednání je neveřejné, přičemž komise se schází v nepravidelných intervalech jedenkrát měsíčně.

Tabulka č. 5 Přestupky oznámené přestupkové komisi Javorník dle druhů

Rok	Přestupky přijaté k PK Javorník dle druhů				
	§ 50 Přestupky proti majetku	§ 49 Přestupky proti občanskému soužití	§ 30 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem	ostatní	Přestupky celkem k vyřízení
2009	45	35	4	11	95
2010	36	34	8	21	99
2011	44	41	12	21	118
2012	35	38	8	28	109
2013	64	69	17	32	182
2014	68	75	15	29	187

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 5 jsou zachyceny veškeré přestupky, které byly v letech 2009 až 2014 oznámeny přestupkové komisi při MěÚ Javorník. Jedná se o celkový počet všech oznámených přestupků, tedy nejen přestupků oznámených orgánem policie OOP Javorník, ale i od občanů či jiných subjektů. Z výsledných celkových čísel je patrné, že počet přijatých přestupků se každým rokem mimo roku 2012 zvyšuje a současně je patrné, že stěžejními přestupky jsou přestupky proti občanskému soužití a přestupky proti majetku.

4.2.1. Způsoby vyřízení přestupků na přestupkové komisi při MěÚ Javorník

V níže uvedené tabulce č. 6 jsou zahrnuty způsoby vyřízení přestupků došlých a projednaných na přestupkové komisi v procentuálním zastoupení.

Tabulka č. 6 Způsoby vyřízení přestupků PK MěÚ Javorník

Rok	Způsoby vyřízení přestupků PK MěÚ Javorník						
	Blokové řízení		Příkazní řízení		Uložení sankce rozhodnutím SO		Přestupky celkem k vyřízení
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet
2009	15	15,79	11	11,58	69	72,63	95
2010	18	18,18	21	21,21	60	60,60	99
2011	23	19,49	27	22,88	68	57,63	118
2012	21	19,27	19	17,43	69	63,30	109
2013	25	13,74	32	17,58	125	68,68	182
2014	23	12,30	27	14,44	137	73,26	187

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedeného je patrné, že správní orgán přestupky v blokovém a příkazním řízení projednával zřídka, v porovnání s uložením sankce ve správním řízení. Ačkoli je blokové a příkazní řízení zkrácenou formou přestupkového řízení, tedy rychlé, efektivní a především hospodárné vyřízení věci, lze se domnívat, že nebyly k tomuto kroku naplněny ostatní zásady zákonnosti, a tak správnímu orgánu nezbylo než pokračovat ve správním řízení. Zde by pak bylo nutné v jednotlivých případech posuzovat, které zákonnosti nebyly v jednotlivých případech dodrženy a proč nemohlo být užito výše uvedených hospodárnějších způsobů k vyřízení sankce. Jednou z příčin by pak mohl být postup orgánu policie, který při šetření přestupku neprovedl veškeré úkony, které souvisí s objasněním daného přestupku, což následně pro správní orgán znamená doplnění spisu v podobě předvolání osob, výslechů osob či vrácení spisu orgánu policie k došetření.

4.2.2. Úspěšnost vymáhání uložených sankcí přestupkovou komisí Javorník

Data v tabulce č. 7 znázorňují četnost využívání institutu exekuce na peněžitá plnění ze strany MěÚ Javorník.

Tabulka č. 7 Úspěšnost vymáhání uložených sankcí

	Úspěšnost vymáhání uložených sankcí v letech 2009 – 2014		
Rok	Neuhrazené sankce	Počet exekucí	Úspěšnost vymáhání
2009	6	6	6
2010	5	5	4
2011	11	5	1
2012	23	0	0
2013	30	0	0
2014	19	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že v letech 2011 – 2014 se neuhrazené sankce zvyšují, přičemž správní orgán, respektive jeho zřizovatel, na tuto situaci s možností nařízením exekuce nijak nereaguje. Tento fakt je vzhledem k letům 2009 a 2010 zarážející, neboť v tomto období tak učinil ve všech jedenácti případech s téměř 100% úspěšností. Ačkoli se v následujících letech tedy od roku 2011 podstatně zvyšoval počet přestupků, u kterých nebyla sankce uhrazena, bylo k možnosti nařízení exekuce přistoupeno pouze v pěti případech z celkového počtu 83 s výsledným efektem pouze u jednoho z přestupků. Ke změně přístupu Městského úřadu Javorníku v této oblasti zcela jistě přispěly komunální volby v roce 2010, po nichž došlo ke změnám ve vedení města. Nové vedení města na základě nově stanoveného obecního rozpočtu rozhodlo, že k exekucím na peněžitá plnění nebude dále přistupovat, jelikož jsou nákladná, nelze zajistit, že budou dostatečně úspěšná a jejich výše zcela zřejmě nepokryje náklady spojené s vymáháním. Při pohledu na počet neuhrazených sankcí je postoj vedení města zarážející, neboť jako zřizovatel správního orgánu by mělo být především v jeho zájmu zajistit, aby byl naplněn nejen záměr zákonodárce, ale i smysluplnost přestupkového zákona, spočívající zejména k vyvození důsledků při jeho porušování.

4.3. Rozhovor s předsedou přestupkové komise

Jako protipól kvantitativní výzkumné části byl uskutečněn řízený rozhovor s předsedou přestupkové komise obce Javorník. Tato kvalitativní výzkumná část není míněna jako stěžejní bod, ale slouží spíše jako doplňující článek celého výzkumu. Řízený rozhovor byl realizován v jednom dni a probíhal formou kladení otázek, které byly předem připravené. Některé dotazy vyžadovaly pouze stručnou odpověď, jiné byly předmětem delší diskuze k dané problematice. Ačkoli se jednalo o řízený rozhovor a dala se tak očekávat jistá míra jeho formality, je třeba ocenit přístup a vstřícnost předsedy komise, což v důsledku znamenalo velice příjemně strávený čas obohacený i vtipnými avšak erudovanými postřehy k danému tématu.

K nástupu do své funkce předseda uvedl, že v září roku 2012 se zúčastnil výběrového řízení, které vyhlásil MěÚ Javorník, a to z důvodu odchodu předchůdkyně na mateřskou dovolenou. Výběrové řízení vyhrál a dne 1. října roku 2012 byl radou obce jmenován jako předseda přestupkové komise. Nabízené možnosti využil nejen z důvodu profesního růstu, přiznává, že svou roli sehrál i fakt, že je rodákem z Javorníku a chtěl se ve svém bydlišti angažovat i profesně. V tomto oboru zúročil své dosavadní zkušenosti, které posbíral při své praxi na odboru dopravy, kde projednával dopravní přestupky. Při nástupu do funkce předsedy, jej nejvíce překvapila neochota pachatelů spolupracovat. S tímto se na odboru dopravy v tak velké míře nesetkal. Osoby podezřelé z přestupků se z různých důvodů nedostavovaly k přestupkovému řízení, na předvolání nereagovaly, kdy musely být, na základě žádosti, orgánem policie předvedeny. Při správních úkonech taktéž nespolupracovaly a k celé věci přistupovaly nezodpovědně. V rámci kalendářního roku za časové období let 2009 až 2014 se dařilo projednat průměrně 100 přestupků ročně, avšak s postupem let přestupková agenda rostla. Přímá oznámení od občanů či jiných podniků v porovnání s přestupky oznámených orgánem PČR je v naprostém nepoměru. Přímo na správní orgán se obrací cca 5% jiných subjektů, zbylých 95% tvoří přestupky oznámené PČR. Uvedl, že mezi nejčastěji oznamované a následně projednávané přestupky lze zařadit přestupky proti majetku, občanskému soužití a přestupky proti pořádku v územní samosprávě. Ostatní přestupky činí velice malé procento. V rámci prevence a zamezení opakujícího se protiprávního jednání osob je pak nejčastěji užívána sankce pokuty. Dle jeho názoru je to nejen nejjednodušší ale především nejúčinnější prostředek, což si v praxi opakovaně ověřil. V začátcích se snažil i o mírnější sankce, domluva či smír však nevedly

k žádoucím účinkům. Bohužel ani v případě ukládání pokut není zcela naplněno účelu, jelikož osoby, které byly rozhodnutím o přestupku shledány vinnými, pokuty neuhradí. V těchto případech by pak obec Javorník, jakožto příjemce vybraných pokut, měla přistoupit k následnému vymáhání, což se však v posledních třech letech neděje. Jelikož však vymáhání sankcí není v dikci předsedy komise ale zřizovatele, tedy MěÚ Javorník, není schopen uvést bližší informace, proč tak není ze strany obce činěno. Domnívá se však, že následné vymáhání by bylo na místě, jelikož takto by pachatel daného přestupku tzv. skutečně pocítil trest. Blokové řízení však komise využívá poměrně často a určitou část přestupků tedy lze takto bez větších komplikací vyřídit. Usnadnění či zefektivnění přestupkové agendy vidí v možnosti řešit přestupky v příkazním řízení. Dále uvedl, že přestupků končících v odvolacím řízení nebylo za jeho působení v komisi mnoho. Stížnost proti průběhu řízení byla řešena pouze v jednom případě, a to v roce 2013 Krajským úřadem Olomouckého kraje, který dal ve výsledku komisi za pravdu.

Pokud jsou brány v úvahu sociologické jevy regionu lze skupiny přestupců paušalizovat jako tzv. skupiny sociálně vyloučených osob. Počet těchto lidí v regionu stoupl v posledních letech především díky působení občanských sdružení, které do oblasti začali tyto osoby více soustředit. Na dotaz zda bylo ze strany správního orgánu využito sankce spočívající v uložení zákazu pobytu, předseda uvedl, že doposud ne, jelikož ukládání této sankce naráží na komplikaci, kdy řada osob, u nichž by tato sankce přicházela v úvahu, má trvalý pobyt v obci Javorník, což nesplňuje podmínky k uložení takového druhu sankce.

V rámci spolupráce s orgány policie při oznámování přestupků nespátřuje zásadní problémy, kdy však podotkl, že PČR je ovlivněna jistými mantinely, kterými se musí řídit při prošetřování přestupků. Jako konkrétní příklad uvedl skutečnost, že komise zpravidla obdrží od orgánu policie pouze tiskopis oznámení o přestupku s příloženým úředním záznamem, ve kterém jsou stručně uvedeny okolnosti přestupkového jednání. Je si však vědom, že Policie takto postupuje na základě svých vlastních interních aktů řízení, i když to pak znamená větší zátěž pro správní orgán v dalším šetření. Ocenil by bližší komunikaci s vedením OOP Javorník v rámci procesního řízení.

Ve spolupráci s Městským úřadem Javorník neshledal žádné komplikace. Celá komise má vytvořeny ideální podmínky pro řádný chod, ať již personálně či materiálně. Podotkl, že velkou kaňkou je však činnost zřizovatele v rámci vymahatelnosti sankcí. Ale

to je opravdu věc zřizovatele, on tuto skutečnost nijak neovlivní, ačkoli se o to v minulosti nejednou snažil. Zmínil, že současné vedení města navrhuje zrušení přestupkové komise v obci Javorník, kdy by veškerá přestupková agenda byla postoupena příslušnému správnímu orgánu ve 30 km vzdáleném Jeseníku. Obává se však celkové úspěšnosti projednaných přestupků, když se velká řada pachatelů nebyla schopna dostavit na jednání ke komisi v Javorníku, natož pak do takto vzdáleného Jeseníku. Bohužel to bude zřejmě více zatěžovat Policii v rámci předvádění těchto přestupců do vzdáleného Jeseníku. Také to bude znamenat velkou komplikaci pro tzv. „ostatní“ osoby, ať již poškozené či svědky. Tím bude jistě celá situace ještě obtížnější. Myslí si, že tohle rozhodnutí je šlápnutím vedle. Vše je však prozatím v řešení, kdy se vedení města prozatím pro zrušení přestupkové komise definitivně nerozhodlo.

5. Výsledky a zhodnocení

Z provedené analýzy bylo zjištěno, že majetkové přestupky jsou skutečně nejčastěji evidované přestupky na Obvodním oddělení Javorník. Jejich počet za sledované období činí celkem 1304, což je 40,09 % z celkového počtu přijatých přestupků. V rámci způsobu vyřízení přijatých přestupků bylo oznámeno, či odevzdáno správnímu orgánu celkem 1582 přestupků, tedy 48,63 %, z čehož však majetkových přestupků bylo pouze 345, což činí 26,46%. I přes skutečnost, že celkem 110 přestupků proti majetku bylo na základě provedeného šetření převedeno na trestný čin a 42 jich bylo vyřízeno v blokovém řízení, vypovídá to o skutečnosti, že nejvíce frekventovaným způsobem ukončení majetkových přestupků je institut odložení s celkovým počtem 807 přestupků, což činí v procentuálním vyjádření 61,89%. To lze přisuzovat skutečnosti, že se orgánu policie dlouhodobě nedaří zjistit pachatele daného skutku. Dalším zjištěním je extrémně nízký počet majetkových přestupků vyřízených orgánem policie v blokovém řízení. Tohoto institutu bylo ve sledovaném období využito pouze ve 42 případech, což činí 3,22% z celkového počtu a je tak patrné, že tento institut je orgánem policie využíván velmi zřídka. Nutno podotknout, že tento fakt se netýká jen majetkových přestupků, ale lze jej vyvodit i v rámci způsobu vyřízení všech přestupků. Zajímavým zjištěním v rámci majetkových přestupků je pak sezonní vliv na jejich páchání. Pomocí statistické metody byl vypočítán nápad

majetkových přestupků za jednotlivá období a z jejího výsledku vyplývá, že k majetkovým přestupkům dochází nejčastěji v jarním a letním období.

V oblasti spadající v rámci řízení o přestupcích do referátu správního orgánu, pak bylo jak ze získaných dat, tak i strukturovaným rozhovorem s předsedou přestupkové komise zjištěno, že i v této fázi řízení o přestupcích je velký prostor pro dosahování výsledků v požadované rovině, a to jak ze strany zřizovatele, tak i v rámci součinnosti a spolupráce s orgánem policie. Ze strany zřizovatele správního orgánu, je to především absence jakékoli aktivity v oblasti vymáhání uložených sankcí v rámci řízení o přestupcích, potažmo nulových výsledků v rámci vymáhání uložených sankcí. Za poslední tři roky se město Javorník ani v jednom případě nepokusilo o vymáhání, přestože v letech 2012 – 2014 došlo k neuhrazení sankcí v 72 případech.

Ze strany základního útvaru Policie ČR, zastoupeného v tomto případě Obvodním oddělením Javorník, je to pak především resortní legislativa upravující postup orgánu policie v řízení o přestupcích. Orgán policie je vzhledem k této legislativě stavěn do role jakéhosi poštovního doručovatele, kdy je povinen provést pouze jednoduché šetření, které pouze nasvědčuje tomu, že byl přestupek spáchán a že jej spáchala určitá osoba a to i v případech přestupků spadajících do § 58 odstavce 2 zákona o přestupcích, kde je orgánu policie sice stanovena povinnost věc důkazně zadokumentovat, avšak jen v rovině neodkladných či neopakovatelných úkonů, které by později nemohl správní orgán provést sám. To pak staví správní orgán do pozice, ve které je nucen veškeré účastníky správního řízení předvolávat, vyslýchat či činit další šetření k řádnému zadokumentování věci.

6. Závěr

Toto téma bylo zvoleno s cílem zpracovat právní problematiku řízení o přestupcích se zaměřením na přestupky proti majetku, které jsou v rámci činnosti jak orgánu policie, tak i přestupkové komise nejméně časté. Dosažení zvoleného cíle bylo naplněno zpracováním teoretické části obsahující vymezení pojmů přestupkového jednání, jeho znaků, působnosti a sankcí, včetně definic přestupků proti majetku, tedy veškerá jednání, ohrožující vlastnická a majetková práva a s nimi korespondující trestné činy, jež byla promítnuta do praktické části. Byl proveden rozbor sledovaných ukazatelů v řízení o přestupcích s důrazem na přestupky proti majetku u Obvodního oddělení policie Javorník a u přestupkové komise obce Javorník za období let 2009 až 2014, včetně závěru plynoucího z rozhovoru s předsedou přestupkové komise obce Javorník a v neposlední řadě z vlastních praktických zkušeností ve sledované oblasti.

Na základě výše uvedených dat, zjištění a výsledků práce bylo dospěno k závěru, že jsou zde řešení či návrhy, které by přispěly k optimalizaci, zefektivnění a dosažení požadovaných výsledků v oblasti řízení o přestupcích, zejména pak majetkových přestupků, jak u orgánu policie OOP Javorník, tak i u správního orgánu, v tomto případě přestupkové komise při Městském úřadu v Javorníku, a v neposlední řadě v jejich vzájemné součinnosti a spolupráci.

Z pohledu orgánu policie, je to zejména větší aktivita v dokumentaci oznamovaných či odevzdávaných přestupků. Orgán policie by se neměl striktně držet interních předpisů upravujících řízení o přestupcích, případně odborných resortních stanovisek k jejich výkladu, neboť je tím ztížena role správního orgánu v provádění procesních úkonů, které by mohl provést právě orgán policie. To v důsledku nakonec vede v mnoha případech k zákonnému postupu správního orgánu ve smyslu § 59 zákona o přestupcích, kdy se správní orgán obrátí na Policii se žádostí o provedení úkonů potřebných k prověření oznámení o přestupcích. Orgánu policie tak nakonec nezbude, než tyto úkony provést, což by v případě jejich provedení před oznámením urychlilo jak činnost správního orgánu, tak i činnost Policie České republiky. Potvrzením výše uvedeného je i hojně využívaný institut předvedení, kdy orgán policie je na žádost správního orgánu povinen předvést osoby ke správnímu řízení, což by často nebylo nutné, kdyby právě orgán policie s dotyčnou osobou provedl procesní úkony před oznámením či odevzdáním přestupku správnímu orgánu. Navrhovanému řešení pak nahrává i fakt, že

správní orgán v průběhu řízení zjistí skutečnosti, že se v dané věci jedná o trestný čin, což by v navrhovaném řešení opět nemuselo být pravidlem, pokud by orgán policie provedl šetření v širším záběru a došel k tomuto zjištění sám. Ač je tedy Policie vázána interními předpisy, v rámci spolupráce a součinnosti by bylo zcela na místě formou pravidelných součinnostních schůzek ze strany vedení základního útvaru Policie ČR se správním orgánem, konzultovat a sjednotit postup za účelem dosažení požadovaného efektu v rámci řízení o přestupcích a alespoň částečně tak odstranit výše uvedené nedostatky a průtahy v rámci řízení o přestupcích. Další návrh na zlepšení řízení o přestupcích se nabízí ze strany orgánu policie u institutu blokového řízení. Blokové řízení je obecně využíváno ve velmi malé míře, nejen v oblasti majetkových přestupků. I přes zjištění, že jsou splněna zákonná oprávnění k jeho užití, pro orgán policie je s ohledem na již výše uvedené skutečnosti, jednodušší věc řešit oznámením přestupku správnímu orgánu. Vyřídit přestupek v blokovém řízení tak představuje pro policistu něco navíc bez toho, aby k tomu byl naopak veden. Zde vidím rezervy v oblasti řízení základního útvaru, kdy je zcela v kompetenci vedení oddělení směřovat podřízené, tedy za splnění zákonných podmínek, řešit přestupky v blokovém řízení. Pak by správní orgán nebyl zbytečně zatěžován řešením mnohdy banálních přestupků, které doslova po projednání v blokovém řízení volají. Vzhledem k vysokému procentu odložených majetkových přestupků, v drtivé většině z důvodu nezjištění pachatele, jsou i zde zcela jistě faktory, které by napomohly ke zlepšení tohoto stavu. Rezervy autor práce spatřuje především ve výkonu občůzkové služby, primárního kamene činnosti základního útvaru pořádkové policie. Ten byl v posledních letech nucen vlivem zvyšujících se nároků na činnost policistů v dalších oblastech jeho působnosti upustit od osvědčeného modelu každodenního styku jak s občany, tak orgány samosprávy či právními subjekty ve svěřených lokalitách, který v minulosti přinášel své výsledky. V současnosti je tak objasňování přestupků, zejména těch majetkových, odsunuto na vedlejší kolej. Prioritou je trestní řízení, které je tím nejsledovanějším ukazatelem výsledků základního útvaru. Navíc od přestupkového řízení je trestní řízení celorepublikově statisticky sledováno a prezentace výsledků Policie ČR je tedy zúžena zejména na tuto oblast činnosti. Kromě návratu ke kořenům činnosti základního útvaru Policie, by napomohlo ke zvýšení objasňovanosti několik dalších faktorů, jako je například kamerový systém, zřízení obecní policie či součinnost obcí s bezpečnostními agenturami dohlížejícími na veřejný pořádek v té které obci.

Z pohledu zřizovatele správního orgánu, v tomto případě Města Javorník, pak jsou zcela zřejmé nedostatky zejména v oblasti vymáhání neuhrazených sankcí za přestupky. Ač je z jistého pohledu pochopitelné, že z obavy o nedostatečnou finanční efektivitu v rámci následného vymáhání k tomuto orgán města nepřistupuje, i když v případě úspěšnosti je takto uspokojená pohledávka příjmem města či obce, je zde potlačen prioritní záměr, spočívající v ochraně veřejného pořádku a vymahatelnosti práva, což jsou jedny ze stěžejních úkolů samosprávy. Zásadním zjištěním bylo, že počty spáchaných přestupků s uplynulými roky znatelně stoupají, což vypovídá nejen o skutečnosti, že nezákonného jednání se dopouští stále více osob a občané tohoto státu nemají respekt k zákonům, ale i o zcela zjevných rezervách ve vymahatelnosti práva. Je tedy pak zcela zřejmé, že lidé jednající protiprávně nemají snahu své chování a skutky napravit, když je tento špatně nastavený systém k nápravě nenutí a ve výsledku ani netrestá. Zlepšení by se pak dalo hledat v razantnějším způsobu vymáhání pokut a v případě osob sociálně slabých pak uvalit exekuci na sociální dávky, což se v současné době neděje a tito lidé jsou si tohoto faktu velice dobře vědomi. To přímo koresponduje i s nedostatky v rámci orgánu policie a využití institutu blokového řízení, jak je uvedeno výše. Dalším řešením se v tomto směru nabízí i v minulosti již často diskutovaná centrální evidence přestupků, v souvislosti se kterou by bylo možno opakované protiprávní jednání u jednotlivců monitorovat a následně pak také adekvátně přistupovat k potrestání pachatelů recidivistů. Takovýto rejstřík trestů by byl jistě přínosem nejen policejním a správním orgánům, ale také všem orgánům činných v trestním řízení.

Závěrem lze konstatovat, že činnost v řízení o přestupcích obecně a zejména pak na úseku přestupků proti majetku, ať již na straně orgánu policie, nebo na straně správního orgánu a potažmo jeho zřizovatele, má své nedostatky, rezervy a mantinely. Ty by však za úzké spolupráce a součinnosti bylo nejen vhodné, ale hlavně možné posunout směrem k požadovanému výsledku v oblasti přestupkového práva a naplnění jeho cíle, tak jak měl zcela určitě zákonodárce v úmyslu.

7. Seznam použitých zdrojů

Seznam literatury:

- ČERNÝ, Jan, Eva HORZINKOVÁ a Helena KUČEROVÁ. Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů. 12. vyd. podle platného stavu k 1.9.2011. Praha: Linde Praha, 2011, ISBN 978-80-7201-859-8.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xxxiv, 792 s. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1792-543.
- HORZINKOVÁ, Eva a Břetislav ČECHMÁNEK. Přestupky a správní trestání. 4. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-807-3170-691
- JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H.Beck, 2013, xxii, 610 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-807-4005-015.
- TAUBER, Milan, Zdeněk ČERVENÝ a Václav ŠLAUF. Přestupkové právo. 17. aktualizované vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.
- VANTUCH, Pavel. Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů : informace z judikatury : k 1.8.2011. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 1367 s. ISBN 978-80-7263-677-8.
- VARVAŘOVSKÝ, Pavel, Miloš VALÁŠEK, Ivo KOUSAL a Milan KOCOUREK. KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv [PDF]. 2012, 254 s. 9. ISBN ISBN
- VEDRAL, Josef. Správní řád: komentář. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2012, 1446 s. ISBN 9788072731664.
- Správní řád, soudní řád správní: Přestupky : redakční uzávěrka 12.5.2014*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2014, 112 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-058-2.

Internetové zdroje:

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník* [online]. [cit. 2014-09-23]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik>
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* [online]. [cit. 2014-08-19]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- Zákon č. 273/2008 Sb., o policii* [online]. [cit. 2014-09-08]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s32&q32=all>

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád [online]. [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.01.2006, sp. zn. 7 As 17/2005
Dostupné z: <http://www.nssoud.cz> 978-80-7357-827-5

Ostatní zdroje:

Výkladové stanovisko Ministerstva Vnitra k „Zákazu pobytu“ ustanovení § 15 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Česká republika. Závazný pokyn policejního prezidenta: kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích. In: *221 ze dne 14. prosince 2011*. IS ESIAR, ZPPP č. 221/2011.

8. Seznam grafů a tabulek

Grafy

Graf č. 1 Přestupky dle druhů	34
Graf č. 2 Sezónnost periodických časových řad	38

Tabulky

Tabulka č. 1 Celkový počet přestupků evidovaných u OOP Javorník	33
Tabulka č. 2 Způsoby vyřízení přestupků na OOP Javorník	35
Tabulka č. 3 Způsoby vyřízení přestupků proti majetku	36
Tabulka č. 4 Sezónnost vyjádřená pomocí ročních průměrů	37
Tabulka č. 5 Přestupky oznámené přestupkové komisi Javorník dle druhů	39
Tabulka č. 6 Způsoby vyřízení přestupků PK MěÚ Javorník	40
Tabulka č. 7 Úspěšnost vymáhání uložených sankcí	41

9. Seznam příloh

Příloha č. 1 Otázky na předsedu přestupkové komise	52
Příloha č. 2 Oznámení přestupku	53

Příloha č. 1 Otázky na předsedu přestupkové komise

1. Jak dlouho jste předsedou správního orgánu a jak jste k této funkci přišel?
2. Jaké jsou Vaše dosavadní zkušenosti, či postřehy na úseku tohoto odvětví správního řízení? Co Vás při nástupu do funkce nejvíce překvapilo?
3. Kolik přestupků projedná průměrně v rámci kalendářního roku Váš správní orgán?
4. Vezmeme-li v úvahu sociologické jevy tohoto regionu, dá se nějakým způsobem paušalizovat, z jakých skupin se nejvíce rekrutují Vaši „klienti“?
5. Jaké procento podání činí přestupky oznámené Policií ČR ve srovnání s dalšími podněty k zahájení řízení?
6. Které přestupky jsou v rámci řízení Vašeho orgánu nejfrekventovanější?
7. K jaké sankci je v rámci řízení přistupováno nejčastěji a proč?
8. Bylo ze strany správního orgánu již využito sankce spočívající v uložení zákazu pobytu, pokud ano, o jaký případ se jednalo?
9. Jaké máte zkušenosti s vymahatelností sankcí, zejména pak s vymahatelností v blokovém řízení a jak často je využíván institut exekuce při nepeněžním plnění?
10. Jaké procento přestupků končí v odvolacím řízení a museli jste řešit i nějaké stížnosti proti průběhu řízení?
11. Jak často je využíván institut exekuce při nepeněžním plnění?
12. Jaká je spolupráce s orgány policie při oznamování přestupků, kde vidíte rezervy či nedostatky?
13. Jaká je spolupráce s Vaším zřizovatelem, tedy Městským úřadem v Javorníku?
14. Co by dle Vašeho názoru usnadnilo či zefektivnilo činnost správních orgánů všeobecně?
15. Jaký máte názor na záměr současného vedení města na zrušení správního orgánu v Javorníku a postoupení agendy příslušnému správnímu orgánu ve 30 km vzdáleném Jeseníku?

Příloha č. 2 Oznámení přestupku

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje
Územní odbor Jeseník
Obvodní oddělení Javorník
Hlavní 149, 790 65 Žulová

Č. j.KRPM-77609-9/PŘ-2012-141111

Žulová 2. července 2012
Počet listů: 1
Přílohy: 2

Městský úřad Javorník
Komise pro projednávání přestupků
Nám. Svobody 134
790 70 Javorník

Oznámení přestupku

Podle § 58 odst. 1 zák. ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, podávám oznámení přestupku na osobu:

František Novák

který je podezřelý z přestupku proti majetku dle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. tím, že dne 06.06.2012 ve sklepních prostorech panelového domu čp. 276, na ul. Nádražní v Javorníku odcizil 5 železných trubek a 7 litinových vík, kdy tyto v zápětí odevzdal ve sběrně druhotných surovin v Javorníku. Majitelem odcizených věcí je pan **Josef Nový**, kterému byly zajištěné věci ze sběrně vráceny proti podpisu, kdy o vlastnickém právu pana Josefa Nového na věcech není pochyb. Odcizením a následným odevzdáním do SDS Javorník byla firmě JK MORAVA dle odborného vyjádření způsobena škoda ve výši 658,- Kč.

Výše uvedené skutečnosti byly zjištěny při provádění šetření PČR OO Javorník, a to na základě oznámení poškozeného ze dne 07.06.2012 ve 20:10 hod.

Oznamovatel byl dne 1.7.2012 o učiněných opatření osobně vyrozuměn.

Zpracoval:

Za orgán policie: